

Ειδική έκθεση

Αδικοιολόγητος γεωγραφικός αποκλεισμός στο ηλεκτρονικό εμπόριο

Παρά το ισορροπημένο πλαίσιο που δημιουργεί ο κανονισμός, δεν λείπουν οι προκλήσεις στην εφαρμογή του

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-IX
Εισαγωγή	01-12
Γεωγραφικός αποκλεισμός και ψηφιακή ενιαία αγορά	01-02
Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό	03-08
Βασικοί ρόλοι και αρμοδιότητες	09-12
Αρμοδιότητες της Επιτροπής	09
Αρμοδιότητες των κρατών μελών	10-12
Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου	13-19
Παρατηρήσεις	20-89
Έχει σημειωθεί πρόοδος στην αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού στην ΕΕ	20-35
Η Επιτροπή προσδιόρισε τις ανάγκες καταναλωτών και εμπόρων και τους φραγμούς στο ηλεκτρονικό εμπόριο, αλλά η εκτίμηση επιπτώσεων που διενήργησε εμφάνιζε ορισμένους περιορισμούς	22-25
Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό καλύπτει συγκεκριμένες προκλήσεις και ανάγκες σε ορισμένους τομείς αλλά λιγότερο σε άλλους	26-35
Οι αδυναμίες στην ενημέρωση, την επιβολή και την παρακολούθηση δυσχέραναν την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού	36-89
Η Επιτροπή υποστηρίζει τις αρχές των κρατών μελών στην εφαρμογή του κανονισμού, αλλά πελάτες και έμποροι εξακολουθούν να μην είναι επαρκώς ενημερωμένοι	36-51
Η επιβολή παραμένει μία από τις αδυναμίες του κανονισμού	52-67
Αδυναμίες στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση του αντικτύπου του κανονισμού από την Επιτροπή	68-89
Συμπεράσματα και συστάσεις	90-102
Παράρτημα	
Αποτελέσματα της έρευνας	

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Ο γεωγραφικός αποκλεισμός αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τη δημιουργία της «ψηφιακής ενιαίας αγοράς» της ΕΕ που εξαγγέλθηκε στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά του 2015. Αυτό συμβαίνει όταν, παραδείγματος χάριν, έμποροι δραστηριοποιούμενοι σε ένα κράτος μέλος περιορίζουν την πρόσβαση πελατών από άλλα κράτη μέλη στις διαδικτυακές διεπαφές τους. Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό εγκρίθηκε το 2018 με σκοπό να αντιμετωπιστούν προβλήματα διακριτικής μεταχείρισης πελατών στην ΕΕ με βάση την εθνικότητα και τον τόπο διαμονής ή εγκατάστασής τους. Ο κανονισμός αναγνωρίζει ότι η πρακτική αυτή μπορεί να δικαιολογείται σε ορισμένες περιπτώσεις, την απαγορεύει όμως, όπως και άλλες μορφές διακριτικής μεταχείρισης, όταν δεν είναι δικαιολογημένη.

II Επιλέξαμε να διενεργήσουμε τον συγκεκριμένο έλεγχο, επειδή ο γεωγραφικός αποκλεισμός αποτελεί πηγή δυσαρέσκειας των καταναλωτών και επειδή η λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή του, όταν δεν δικαιολογείται, είναι προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Προσβλέπουμε στην αξιοποίηση των ευρημάτων μας από την Επιτροπή στο πλαίσιο της επόμενης αξιολόγησης του κανονισμού, που προβλέπεται για το 2025.

III Αξιολογήσαμε αν η Επιτροπή προσδιόρισε και αντιμετώπισε κατά τον δέοντα τρόπο τις προκλήσεις που δημιουργεί ο γεωγραφικός αποκλεισμός και τις σχετικές ανάγκες των πελατών και των διαδικτυακών εμπόρων στην ΕΕ, και αν υποστήριξε τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του κανονισμού και στη διασφάλιση επαρκούς επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης. Ακόμη, εξετάσαμε αν συνεργάστηκε με εθνικούς φορείς για την άρση αδικαιολόγητων γεωγραφικών φραγμών, παρακολούθησε επαρκώς την εφαρμογή του κανονισμού και έλαβε μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων που εντοπίστηκαν.

IV Το γενικό συμπέρασμά μας είναι ότι η έγκριση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό αποτέλεσε θετικό βήμα προς την κατεύθυνση της ικανοποίησης των αναγκών των καταναλωτών και των εμπόρων, αλλά ότι εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή του.

V Κατά την κατάρτιση της νομοθετικής πρότασής της για τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, η Επιτροπή διενήργησε έρευνες, μελέτες και εκτίμηση επιπτώσεων, προκειμένου να προσδιορίσει και να αναλύσει τις κύριες προκλήσεις και τις βασικές ανάγκες καταναλωτών και εμπόρων στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού

εμπορίου. Εντοπίσαμε σειρά αδυναμιών στην εκτίμηση επιπτώσεων, όπως περιορισμένη ποσοτική εκτίμηση των οικονομικών πτυχών, έλλειψη δεδομένων, ελλιπή έλεγχο συνέπειας με άλλες σχετικές νομοθετικές πράξεις της ΕΕ και ανεπαρκείς ρυθμίσεις παρακολούθησης. Επισημάνουμε επίσης ότι από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (και της σχετικής πρότασης της Επιτροπής) εξαιρέθηκαν ορισμένοι τομείς που είχαν προηγουμένως χαρακτηριστεί προβληματικοί, όπως η διασυνοριακή φυσική παράδοση αγαθών, οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο προστατευόμενο από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Το γεγονός αυτό περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και επιτείνει την ασάφεια ως προς το τι ισχύει. Στο πλαίσιο της πρώτης βραχυπρόθεσμης επανεξέτασής της (2020), η Επιτροπή εξέτασε τη σκοπιμότητα της κάλυψης των εν λόγω τομέων, αλλά, μεταξύ άλλων λόγω της έλλειψης δεδομένων, αποφάσισε να μην υποβάλει νομοθετική πρόταση για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού.

VI Η Επιτροπή επικουρεί τις αρχές των κρατών μελών εκδίδοντας κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής του κανονισμού, παρέχοντας υποστήριξη και βοήθεια για τον συντονισμό μέσω των δικτύων συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών και των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών και συμβάλλοντας σε δραστηριότητες ευαισθητοποίησης. Ωστόσο, οι δραστηριότητες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης δεν είχαν αξιόλογα αποτελέσματα όσον αφορά τους πελάτες και τους εμπόρους. Η Επιτροπή κοινοποίησε τα αποτελέσματα της πρώτης βραχυπρόθεσμης επανεξέτασής της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αναμένεται να πράξει το ίδιο όταν ολοκληρωθεί η επικείμενη επανεξέταση του κανονισμού.

VII Η επιβολή του κανονισμού από τους ορισθέντες φορείς στο επίπεδο των κρατών μελών χαρακτηρίστηκε από καθυστερήσεις. Διαπιστώσαμε επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη κατά των εμπόρων που παραβιάζουν τον κανονισμό. Αυτό ενέχει τον κίνδυνο οι όροι ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά της ΕΕ να μην είναι ισότιμοι όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής του κανονισμού.

VIII Μολονότι η Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής του κανονισμού, διαπιστώσαμε ότι οι ρυθμίσεις παρακολούθησης δεν είχαν καθοριστεί με επαρκή βαθμό λεπτομέρειας και ότι τα στοιχεία που είχαν συγκεντρωθεί δεν επαρκούσαν για την παρακολούθηση της προόδου και των τάσεων όσον αφορά τον γεωγραφικό αποκλεισμό.

IX Βάσει των ανωτέρω ευρημάτων, συνιστούμε στην Επιτροπή:

- να εκπονήσει μελέτη προκειμένου να αξιολογήσει το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό ή τροποποίησης άλλων συναφών τομεακών κανονισμών·
- να βελτιώσει την υποστήριξή της και να συμβάλει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση στα κράτη μέλη όσον αφορά το ζήτημα του γεωγραφικού αποκλεισμού·
- να συμπληρώσει τις ρυθμίσεις επιβολής των κρατών μελών μέσω ενός μηχανισμού επιβολής σε ενωσιακό επίπεδο·
- να βελτιώσει τις ρυθμίσεις παρακολούθησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό.

Εισαγωγή

Γεωγραφικός αποκλεισμός και ψηφιακή ενιαία αγορά

01 Τον Μάιο του 2015, η Επιτροπή παρουσίασε τη [στρατηγική της για την ψηφιακή ενιαία αγορά](#), ένα σύνολο στόχων, νομοθετικών ενεργειών και μέτρων στήριξης με στόχο να δοθεί ώθηση στην «ψηφιακή ενιαία αγορά», να αρθούν οι φραγμοί στη διασυνοριακή διαδικτυακή δραστηριότητα και να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να διαθέτουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ. Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής, η Επιτροπή εκπόνησε μελέτες, στις οποίες ο γεωγραφικός αποκλεισμός προσδιορίστηκε ως σημαντικό εμπόδιο για τη δημιουργία μιας «ψηφιακής ενιαίας αγοράς» της ΕΕ.

02 Γεωγραφικός αποκλεισμός συμβαίνει όταν, λόγου χάριν, έμποροι δραστηριοποιούμενοι σε ένα κράτος μέλος αποκλείουν ή περιορίζουν την πρόσβαση πελατών από άλλα κράτη μέλη στις επιγραμμικές διεπαφές τους, π.χ. σε ιστότοπους και εφαρμογές, ή όταν εφαρμόζουν διαφορετικές γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης στα αγαθά και τις υπηρεσίες τους, ανάλογα επίσης με τη γεωγραφική θέση του πελάτη. Δεδομένου ότι περιορίζει τις ευκαιρίες και τις επιλογές τους, ο γεωγραφικός αποκλεισμός αποτελεί σημαντική αιτία δυσαρέσκειας των καταναλωτών και δημιουργεί φραγμούς στην ελεύθερη ανταλλαγή προϊόντων και υπηρεσιών στην ψηφιακή ενιαία αγορά.

Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό

03 Το 2016 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για τον τερματισμό των πρακτικών αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού, η οποία οδήγησε στην έκδοση από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2018/302](#) («κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό»), που τέθηκε σε ισχύ στις 3 Δεκεμβρίου 2018.

04 Ο κανονισμός απαγορεύει τον αδικαιολόγητο γεωγραφικό αποκλεισμό και άλλες μορφές διακριτικής μεταχείρισης με βάση την ιθαγένεια ή τον τόπο διαμονής (ή εγκατάστασης) των πελατών και εφαρμόζεται σε εμπόρους εντός και εκτός ΕΕ που πωλούν αγαθά ή υπηρεσίες σε κατοίκους της Ένωσης. Αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας και στην πρόληψη των διακρίσεων μεταξύ των καταναλωτών στο διαδίκτυο, στην παροχή ασφάλειας δικαίου στους εμπόρους στο πλαίσιο των διασυνοριακών συναλλαγών και στην ενίσχυση της επιβολής από τις δημόσιες αρχές (βλέπε [πλαίσιο 1](#)).

Πλαίσιο 1: Κύριες διατάξεις του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό

- Οι έμποροι **δεν αποκλείουν ούτε περιορίζουν την πρόσβαση πελατών στις επιγραμματικές διεπαφές** για λόγους σχετικούς με την ιθαγένεια ή τον τόπο διαμονής/εγκατάστασής τους.
- Οι έμποροι **δεν εφαρμόζουν διαφορετικές γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης στα αγαθά και τις υπηρεσίες τους** για λόγους που σχετίζονται με την ιθαγένεια ή τον τόπο διαμονής/εγκατάστασης του πελάτη, όταν αυτός επιθυμεί:
 - να αγοράσει αγαθά που παραδίδονται ή συλλέγονται σε τόπο κράτους μέλους όπου ο έμπορος δραστηριοποιείται ή που εξυπηρετείται από τον έμπορο·
 - να λάβει από τον έμπορο ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες, διαφορετικές από εκείνες το κύριο χαρακτηριστικό των οποίων είναι η παροχή πρόσβασης σε έργα με προστατευόμενα πνευματικά δικαιώματα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, ή η χρήση αυτών· ή
 - να λάβει από τον έμπορο άλλες υπηρεσίες σε φυσική τοποθεσία εντός του εδάφους κράτους μέλους όπου ο έμπορος δραστηριοποιείται.
- Οι έμποροι **δεν πρέπει να εφαρμόζουν διαφορετικές προϋποθέσεις για πράξεις πληρωμής** για λόγους που σχετίζονται με την ιθαγένεια, τον τόπο διαμονής/εγκατάστασης του πελάτη, την τοποθεσία του λογαριασμού πληρωμών, τον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή τον τόπο έκδοσης του μέσου πληρωμών (κάρτα πληρωμής ή σύστημα μεταφοράς πιστώσεων).

05 Ταυτόχρονα, ο κανονισμός αναγνωρίζει ότι ο γεωγραφικός αποκλεισμός μπορεί να δικαιολογείται σε ορισμένες περιπτώσεις και προβλέπει πολλαπλές εξαιρέσεις (βλέπε [γράφημα 1](#)).

Γράφημα 1 – Ο γεωγραφικός αποκλεισμός σύμφωνα με τον κανονισμό

Πηγή: ΕΕΣ.

06 Ο κανονισμός δεν καλύπτει τις ακόλουθες πτυχές:

- Δεν εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που καλύπτονται από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της [οδηγίας 2006/123/ΕΚ](#) (λόγου χάριν, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών, υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, οπτικοακουστικές υπηρεσίες).
- Δεν υποχρεώνει τους εμπόρους να παραδίδουν αγαθά σε κράτη μέλη στα οποία δεν προσφέρουν υπηρεσίες παράδοσης βάσει των γενικών τους προϋποθέσεων πρόσβασης ούτε να παρέχουν μη ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες σε τοποθεσία διαφορετική από τη φυσική τοποθεσία εντός του εδάφους κράτους μέλους όπου δραστηριοποιούνται.

- ο Δεν εμποδίζει τους εμπόρους να προσφέρουν διαφορετικές γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης και πώλησης, συμπεριλαμβανομένων διαφορετικών τιμών πώλησης, σε διαφορετικά κράτη μέλη, χωρίς διακρίσεις.
- ο Ο κανόνας της απαγόρευσης των διακρίσεων όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες (άρθρο 4, παράγραφος 1) δεν εφαρμόζεται σε ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες κύριο χαρακτηριστικό των οποίων είναι η παροχή πρόσβασης σε έργα που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (παραδείγματος χάριν, διαδικτυακές υπηρεσίες μετάδοσης συνεχούς ροής, ηλεκτρονικά βιβλία, βιντεοπαιχνίδια, μουσική, λογισμικό).

07 Ο κανονισμός απαιτεί από την Επιτροπή να αξιολογεί ανά πενταετία (αρχής γενομένης από τον Μάρτιο του 2020) τον τρόπο εφαρμογής του και να υποβάλλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Όταν χρειάζεται, η έκθεση πρέπει να συνοδεύεται από πρόταση τροποποίησης του κανονισμού, υπό το πρίσμα των νομικών, τεχνικών ή οικονομικών εξελίξεων.

08 Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό βασίζεται στην «[οδηγία για τις υπηρεσίες](#)» και εντάσσεται στο πλαίσιο σειράς πρωτοβουλιών της ΕΕ που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των αδικαιολόγητων πρακτικών γεωγραφικού αποκλεισμού και στη διευκόλυνση του διασυνοριακού εμπορίου. Αναφέρονται ενδεικτικά:

- ο η [οδηγία του 2000 για το ηλεκτρονικό εμπόριο](#).
- ο η [οδηγία του 2011 σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών](#).
- ο η αναθεωρημένη [οδηγία του 2015 για τις υπηρεσίες πληρωμών](#).
- ο ο κανονισμός του 2017 για τη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου.
- ο ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/2394 σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία των καταναλωτών.
- ο ο κανονισμός του 2018 σχετικά με τις υπηρεσίες διασυνοριακής παράδοσης δεμάτων.
- ο η [οδηγία \(ΕΕ\) 2019/770](#) και η [οδηγία \(ΕΕ\) 2019/771](#) για την εναρμόνιση των δικαιωμάτων αναγκαστικού δικαίου του καταναλωτή που ισχύουν για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και τις πωλήσεις αγαθών.

- οι νέοι κανόνες για τη μείωση της γραφειοκρατίας που σχετίζεται με τον ΦΠΑ στις διασυνοριακές πωλήσεις από την 1η Ιουλίου 2021· και
- μεγάλος αριθμός τομεακών κανονισμών και οδηγιών.

Βασικοί ρόλοι και αρμοδιότητες

Αρμοδιότητες της Επιτροπής

09 Τα αρμόδια όργανα της Επιτροπής είναι:

- η ΓΔ CNECT και η ΓΔ GROW, οι οποίες εκπόνησαν την πρόταση κανονισμού, παρέχουν καθοδήγηση στις εθνικές αρχές, ενημερώνουν και ευαισθητοποιούν σχετικά με το θέμα του γεωγραφικού αποκλεισμού και παρακολουθούν την εφαρμογή του κανονισμού·
- η ΓΔ JUST, η οποία υποστηρίζει τον συντονισμό των δραστηριοτήτων του δικτύου ΣΠΚ και παρακολουθεί τη λειτουργία των προβλεπόμενων στον κανονισμό ΣΠΚ μηχανισμών διασυνοριακής συνεργασίας σε θέματα επιβολής της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Υποστηρίζει επίσης τον συντονισμό του δικτύου των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών (δίκτυο ΕΚΚ) και την πολιτική στρατηγική του.

Αρμοδιότητες των κρατών μελών

10 Σύμφωνα με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, τα κράτη μέλη οφείλουν να ορίσουν φορείς υπεύθυνους για την επιβολή της εφαρμογής του και για τη διευκόλυνση της επίλυσης διαφορών με τους εμπόρους. Οφείλουν επίσης να καθορίζουν και να εφαρμόζουν μέτρα «αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά», που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεών του, και να τα κοινοποιούν στην Επιτροπή προς δημοσίευση στον ιστότοπό της.

11 Όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών (B2C), στα περισσότερα κράτη μέλη, οι αρχές επιβολής είναι οι εθνικές αρχές που ήταν ήδη αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών βάσει του κανονισμού για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών (βλέπε [πλαίσιο 2](#)). Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη όρισαν εθνικές αρχές άλλου είδους, ιδίως για τον χειρισμό των συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων (B2B). Τέτοιες είναι, ενδεικτικά, δικαστήρια, υπουργεία και περιφερειακές διοικήσεις.

Πλαίσιο 2: Δίκτυο συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών (δίκτυο ΣΠΚ)

- ο Με τον κανονισμό του 2004 για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών θεσπίστηκε το **δίκτυο** ΣΠΚ με στόχο να δοθεί στις εθνικές αρχές προστασίας των καταναλωτών από διάφορα κράτη μέλη η δυνατότητα να αλληλοβοηθούνται κατά την επιβολή της νομοθεσίας και να αντιμετωπίζουν με συντονισμένο τρόπο εκτεταμένες παραβιάσεις της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών. Ο επικαιροποιημένος κανονισμός ΣΠΚ του 2017 ενίσχυσε τις εξουσίες επιβολής του δικτύου.
- ο Κάθε κράτος μέλος χρηματοδοτεί τον εθνικό κόμβο του δικτύου ΣΠΚ. Η Επιτροπή παρακολουθεί τη λειτουργία του μηχανισμού αμοιβαίας συνδρομής και, υπό ορισμένες περιστάσεις, συντονίζει κοινά μέτρα επιβολής των αρμόδιων αρχών. Επίσης, τους παρέχει επιχορηγήσεις για την προώθηση της συνεργασίας, την επιμόρφωση του προσωπικού και τη βελτίωση των υποδομών ΤΠ.
- ο Από τον Δεκέμβριο του 2018, οι κόμβοι του δικτύου ΣΠΚ είναι επίσης υπεύθυνοι για την προστασία των καταναλωτών από παραβιάσεις του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό.

12 Τα περισσότερα κράτη μέλη όρισαν το ευρωπαϊκό κέντρο καταναλωτών (ΕΚΚ) ως τον εθνικό φορέα που είναι αρμόδιος να συντρέχει τους καταναλωτές σε διαφορές που αφορούν τον γεωγραφικό αποκλεισμό (βλέπε **πλαίσιο 3**).

Πλαίσιο 3: Δίκτυο ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών (δίκτυο ΕΚΚ)

- Το 2005, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δημιούργησαν το [Δίκτυο ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών \(δίκτυο ΕΚΚ\)](#), το οποίο έχει παρουσία σε όλα τα κράτη μέλη. Ρόλος του είναι να ενημερώνει τους καταναλωτές σχετικά με τα δικαιώματά τους και να τους συντρέχει στην επίλυση διασυνοριακών διαφορών με εμπόρους.
- Το δίκτυο ΕΚΚ χρηματοδοτείται από κοινού από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή συντονίζει τις εργασίες 29 ΕΚΚ (των κρατών μελών, καθώς και της Ισλανδίας και της Νορβηγίας).
- Από τον Δεκέμβριο του 2018, οι καταναλωτές μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες και βοήθεια από το δίκτυο ΕΚΚ σε περιπτώσεις διασυνοριακών διαφορών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό.
- Σε [έγγραφο θέσης του 2023](#), το δίκτυο ΕΚΚ ανέφερε πως, παρά τη μεγαλύτερη ενημέρωση σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό, οι καταναλωτές εξακολουθούν να μην γνωρίζουν τι ακριβώς καλύπτει και ποιο είναι το πεδίο εφαρμογής του σχετικού κανονισμού. Επιπλέον, στην [έκθεση του δικτύου ΕΚΚ του 2022](#) διατυπώθηκε έκκληση για καλύτερη επιβολή του κανονισμού, κοινές δράσεις ΕΕ-κρατών μελών και επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού σε υπηρεσίες που δεν καλύπτονται επί του παρόντος (λόγου χάριν, ψηφιακές υπηρεσίες που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, ασφάλιση, ιδιωτικές υγειονομικές υπηρεσίες).

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

13 Επιδίωξή μας, με τον εν προκειμένω έλεγχο, ήταν να αξιολογήσουμε τον αντίκτυπο του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό και των μέτρων που έλαβαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού. Ειδικότερα, εξετάσαμε αν η Επιτροπή:

- ο προσδιόρισε ορθά τις προκλήσεις σε σχέση με τον γεωγραφικό αποκλεισμό και τις ανάγκες των πελατών και των διαδικτυακών εμπόρων της ΕΕ στον τομέα αυτό·
- ο αντιμετώπισε καταλλήλως τις εν λόγω προκλήσεις και ανάγκες στον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, προστατεύοντας έτσι τα δικαιώματα των Ευρωπαίων καταναλωτών σε συνεργία με άλλες σχετικές ενωσιακές νομικές πράξεις·
- ο υποστήριξε επαρκώς τους εθνικούς φορείς επιβολής και τα ΕΚΚ ως προς την εφαρμογή του κανονισμού·
- ο μερίμνησε για την κατάλληλη επικοινωνία με τους συμφεροντούχους και για την ευαισθητοποίησή τους·
- ο συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη για την άρση αδικαιολόγητων γεωγραφικών φραγμών με σκοπό την προστασία των καταναλωτών της ΕΕ· και
- ο παρακολούθησε την εφαρμογή του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό και ανέλαβε δράση για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που τυχόν προέκυψαν.

14 Ο έλεγχός μας κάλυψε την περίοδο από το 2015 έως τον Μάιο του 2024 (οπότε και ολοκληρώθηκαν οι ελεγκτικές εργασίες). Εξετάσαμε μελέτες, επιστημονικά άρθρα και άλλα έγγραφα σχετικά με το θέμα του γεωγραφικού αποκλεισμού που εκπονήθηκαν τόσο πριν όσο και μετά την έκδοση του κανονισμού. Ορισμένες από τις πληροφορίες αυτές είναι δημόσια διαθέσιμες, ενώ κάποια έγγραφα μάς παρασχέθηκαν από την Επιτροπή, εθνικούς φορείς, ενώσεις καταναλωτών και εμπορικές ενώσεις.

15 Συνομιλήσαμε με υπαλλήλους των αρμόδιων υπηρεσιών της Επιτροπής (ΓΔ CNECT, ΓΔ GROW και ΓΔ JUST) και της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και με εκπροσώπους εμπορικών ενώσεων και ενώσεων καταναλωτών της ΕΕ, με έναν έμπορο και με ειδικούς στον τομέα του γεωγραφικού αποκλεισμού στο ηλεκτρονικό

εμπόριο. Πραγματοποιήσαμε επίσης διαδικτυακές συνεντεύξεις με τους εθνικούς φορείς επιβολής της Αυστρίας, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Πορτογαλίας και της Σουηδίας, καθώς και με τα ΕΚΚ της Αυστρίας και της Γαλλίας (ως εθνικών φορέων παροχής βοήθειας στους καταναλωτές), τα οποία αναδεικνύονται ως καλά παραδείγματα βάσει εγγράφων και προτάσεων της Επιτροπής και ενός κράτους μέλους.

16 Συμβουλευθήκαμε εξωτερικό εμπειρογνώμονα στο ζήτημα του γεωγραφικού αποκλεισμού για να αξιολογήσουμε τον τρόπο με τον οποίο ο κανονισμός συνάδει με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ. Ο εμπειρογνώμονας αξιολόγησε τον πιθανό αντίκτυπο της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής και της ενίσχυσης της επιβολής του κανονισμού.

17 Επισκεφθήκαμε εκπροσώπους των αρμόδιων για την προστασία των καταναλωτών αρχών και των ΕΚΚ σε τέσσερα κράτη μέλη (Εσθονία, Ελλάδα, Λουξεμβούργο και Ρουμανία), καθώς και τρεις εθνικές ενώσεις καταναλωτών στην Ελλάδα, το Λουξεμβούργο και τη Ρουμανία. Επιλέξαμε τα εν λόγω κράτη μέλη για να διασφαλίσουμε ευρεία γεωγραφική κάλυψη και ετερογένεια όσον αφορά τον αριθμό των καταγγελιών για γεωγραφικό αποκλεισμό που υποβάλλουν καταναλωτές στα ΕΚΚ, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της έρευνας της Eurostat για τη χρήση των ΤΠΕ¹. Χρησιμοποιήσαμε δύο μεταβλητές σταθμισμένες βάσει του μόνιμου πληθυσμού και τις συνδυάσαμε προκειμένου να κατατάξουμε τα κράτη μέλη.

18 Συμπληρωματικά προς τις κύριες πηγές ελεγκτικών τεκμηρίων, αποστείλαμε ερωτηματολόγια στους εθνικούς φορείς επιβολής και στα ΕΚΚ στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και στις εθνικές εμπορικές ενώσεις που εκπροσωπούν τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Στη συνέχεια συσσωματώσαμε τα αποτελέσματα των εν λόγω ερευνών. Λάβαμε απαντήσεις από 21 ΕΚΚ και 18 φορείς επιβολής (βλέπε επίσης [παράρτημα](#)).

19 Η απόφασή μας για τη διενέργεια του εν προκειμένω ελέγχου βασίστηκε στη διαπίστωση ότι ο γεωγραφικός αποκλεισμός αποτελεί πηγή δυσaráσκειας των καταναλωτών και παράλληλα, όταν είναι αδικαιολόγητος, μορφή διάκρισης σε βάρος καταναλωτών. Τα μέτρα για την αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού συμβάλλουν στην προστασία των καταναλωτών στην ΕΕ και των δικαιωμάτων τους, καθώς και στην τόνωση του διασυνοριακού ηλεκτρονικού

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/isoc_i_esms.htm: «Problem encountered by individuals when buying via a website or an app (3 months): Foreign retailer did not sell in my country».

εμπορίου, κάτι που αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Προσβλέπουμε στην αξιοποίηση των ευρημάτων μας από την Επιτροπή στο πλαίσιο της επόμενης αξιολόγησης του κανονισμού, που προβλέπεται για το 2025 (βλέπε σημείο [07](#)).

Παρατηρήσεις

Έχει σημειωθεί πρόοδος στην αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού στην ΕΕ

20 Σύμφωνα με τις «κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας», κατά την κατάρτιση των νομοθετικών προτάσεων της, η Επιτροπή οφείλει:

- ο να προβαίνει σε διαβουλεύσεις με τους συμφεροντούχους, προκειμένου να συγκεντρώνει πληροφορίες και απόψεις σχετικά με τις πολιτικές της· και
- ο να διενεργεί εκτίμηση επιπτώσεων, η οποία θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των διάφορων επιλογών πολιτικής. Η εκτίμηση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει σχέδιο για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την αναφορά στοιχείων (συμπεριλαμβανομένου ενός συνόλου δεικτών και όλων των σχετικών πτυχών της συλλογής δεδομένων) για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθετικής πράξης και την αξιολόγηση των πραγματικών επιπτώσεων της.

21 Αναλύσαμε τη μελέτη του 2015 που συνόδευε τη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Εξετάσαμε επίσης έγγραφα που μας παρέσχε η Επιτροπή: ιδίως, από τη σκοπιά του εμπόρου, μια τομεακή έρευνα σχετικά με τον ανταγωνισμό, η οποία δρομολογήθηκε το 2015 και δημοσιεύθηκε το 2016, και, από τη σκοπιά των συμφερόντων των καταναλωτών, μια έρευνα μυστικών επισκέψεων και μια έρευνα καταναλωτών για την ψηφιακή ενιαία αγορά, πραγματοποιηθείσες αμφότερες το 2015. Μελετήσαμε επίσης την εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής που συνόδευε την πρόταση κανονισμού (2016), η οποία είχε λάβει υπόψη τις τρεις προαναφερθείσες έρευνες, και αξιολογήσαμε τη συνέπεια του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό με άλλες νομοθετικές πράξεις και με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης της Επιτροπής.

Η Επιτροπή προσδιόρισε τις ανάγκες καταναλωτών και εμπόρων και τους φραγμούς στο ηλεκτρονικό εμπόριο, αλλά η εκτίμηση επιπτώσεων που διενήργησε εμφάνιζε ορισμένους περιορισμούς

22 Συνολικά, διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή, πριν υποβάλει τη νομοθετική πρότασή της, είχε εντοπίσει τις κύριες προκλήσεις και ανάγκες σε σχέση με το ηλεκτρονικό εμπόριο. Αναφέρονται ενδεικτικά:

- ο η ανάγκη για σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους εμπόρους·
- ο η ισότιμη πρόσβαση των καταναλωτών σε ιστότοπους, η οποία δεν συμβαδίζει με το συμφέρον των εμπόρων να μπορούν να τους ανακατευθύνουν αλλού·
- ο η ισότιμη πρόσβαση των καταναλωτών σε αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας παράδοσης στη χώρα διαμονής τους·
- ο οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι έμποροι σε σχέση με τη διασυνοριακή παράδοση, λόγω των διαφορετικών νομοθεσιών για την προστασία των καταναλωτών, των διαφορών στη φορολογία κ.λπ·
- ο η ευαισθησία των καταναλωτών σε διακρίσεις ως προς τις τιμές με βάση, αφενός, τον τόπο διαμονής και την ιθαγένεια του πελάτη και, αφετέρου, την οικονομική πραγματικότητα που μπορεί να δικαιολογεί τη διαφοροποίηση των τιμών· και
- ο οι διακρίσεις όσον αφορά τα μέσα πληρωμής.

23 Ως πρώτο βήμα, στη μελέτη του 2015 που συνόδευε τη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά προσδιορίστηκαν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές και οι έμποροι σε σχέση με τον γεωγραφικό αποκλεισμό αγαθών και μη επιγραμμικών υπηρεσιών (υπηρεσίες που πληρώνονται στο διαδίκτυο αλλά παρέχονται εκτός διαδικτύου) και οι ανάγκες τους. Ωστόσο, όσον αφορά το ψηφιακό περιεχόμενο, η μελέτη κάλυψε μόνο τη διασυνοριακή πρόσβαση των καταναλωτών.

24 Στην εκτίμηση επιπτώσεων του 2016 που συνόδευε την πρόταση κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό εξετάστηκαν οι πιθανές επιπτώσεις στο εμπόριο στην εσωτερική αγορά. Το συμπέρασμα που εξήχθη ήταν ότι η άρση των περιορισμών γεωγραφικού αποκλεισμού πιθανότατα θα τόνωνε το εμπόριο, καθώς θα αυξάνονταν οι διαδικτυακές παραγγελίες από ξένους πελάτες, με αποτέλεσμα η αύξηση του διασυνοριακού ηλεκτρονικού εμπορίου να έχει θετικό αντίκτυπο στο ΑΕΠ.

25 Ωστόσο, κατά την εξέταση της εκτίμησης επιπτώσεων, επισημάναμε ορισμένες πτυχές που δεν είχαν αναλυθεί επαρκώς:

- ο Πρώτον, δεν εντοπίσαμε ποσοτικοποιημένη εκτίμηση των μακροοικονομικών/οικονομικών οφελών ή των επιπτώσεων των διάφορων επιλογών πολιτικής, όπως προβλέπουν οι «κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας». Διαπιστώσαμε επίσης ότι η Επιτροπή δεν είχε αξιολογήσει ποσοτικά ούτε τους τομείς που εξαιρούνται από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας για τις υπηρεσίες ούτε τις καταστάσεις στις οποίες οι πελάτες υφίστανται γεωγραφικό αποκλεισμό ακόμη και στις εγκαταστάσεις ενός εμπόρου. Επιπλέον, δεν είχε λάβει υπόψη τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις ούτε τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό οφειλόταν κυρίως στη μη διαθεσιμότητα των σχετικών δεδομένων.
- ο Δεύτερον, στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων, αναλύθηκε η συνέπεια της πρότασης με άλλες νομικές πράξεις, όπως η οδηγία για τις υπηρεσίες, η [οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο](#), η [οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών](#) και το δίκαιο ανταγωνισμού της ΕΕ. Ωστόσο, δεν καλύφθηκαν άλλες συναφείς νομοθετικές πράξεις, όπως ο [γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων](#) (ΓΚΠΔ) και η [οδηγία για την εναλλακτική επίλυση διαφορών](#) (ΕΕΔ). Θεωρούμε ότι αυτό αποτελεί αδυναμία της εκτίμησης επιπτώσεων, αφενός, δεδομένου ότι η τοποθεσία ενός πελάτη συνιστά δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, προστατεύεται βάσει του ΓΚΠΔ και, αφετέρου, επειδή τα ζητήματα γεωγραφικού αποκλεισμού έχουν προσυμβατικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να μην εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ΕΕΔ.
- ο Τέλος, αν και οι ρυθμίσεις παρακολούθησης που πρότεινε η Επιτροπή περιλάμβαναν δείκτες, αυτοί δεν ήταν επαρκώς συγκεκριμένοι ώστε να είναι δυνατή η μέτρηση του αντικτύπου του κανονισμού στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό καλύπτει συγκεκριμένες προκλήσεις και ανάγκες σε ορισμένους τομείς αλλά λιγότερο σε άλλους

Ο κανονισμός λαμβάνει υπόψη τις θέσεις τόσο των πελατών όσο και των εμπόρων

26 Με τον κανονισμό, η Επιτροπή αντιμετώπισε με ισορροπημένο τρόπο διάφορες προκλήσεις και ανάγκες, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις τόσο των πελατών όσο και των εμπόρων. Μερικά παραδείγματα:

- α) Οι πελάτες έχουν ισότιμη πρόσβαση στους ιστότοπους. Οι έμποροι μπορούν να ανακατευθύνουν τους πελάτες σε διαφορετικό ιστότοπο λόγω της τοποθεσίας τους, αλλά απαιτείται η προηγούμενη συγκατάθεση των τελευταίων.

- β) Οι έμποροι δεν υποχρεούνται να παραδίδουν στη χώρα διαμονής του πελάτη, αλλά οι πελάτες έχουν δικαίωμα παράδοσης στα κράτη μέλη που εξυπηρετούνται από τον έμπορο υπό τους ίδιους όρους με τους τοπικούς πελάτες (πρόκειται για την αρχή «ψωνίζω σαν ντόπιος»).
- γ) Οι έμποροι μπορούν να καθορίζουν διαφορετικές τιμές σε ισότοπους που απευθύνονται σε διαφορετικές ομάδες, χωρίς διακρίσεις, αλλά όλοι οι πελάτες στην ΕΕ πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλους τους ισότοπους.
- δ) Απαγορεύονται οι διακρίσεις όσον αφορά τα μέσα πληρωμής, αλλά οι έμποροι είναι ελεύθεροι να αποφασίζουν ποια επιθυμούν να δέχονται.

27 Τέλος, αν και η δυνατότητα μη παράδοσης συνιστά εμπόδιο για τους καταναλωτές, αποτελεί αναγκαία επιλογή για τους εμπόρους. Η υποχρέωση παράδοσης εξαιρέθηκε από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, κυρίως λόγω των διαφορών στις εθνικές νομοθεσίες για την προστασία των καταναλωτών (εγγυήσεις για τους καταναλωτές, εξυπηρέτηση μετά την πώληση, διαφορετικές γλωσσικές απαιτήσεις, διαφορετικοί κανόνες επισήμανσης, κανόνες ασφάλειας) και στις εθνικές φορολογικές νομοθεσίες.

Απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με διάφορα ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή του κανονισμού στην πράξη

28 Παράλληλα, εντοπίσαμε ορισμένα κενά και ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή του κανονισμού στην πράξη, για τα οποία απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις. Αυτά ενδέχεται να υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα του κανονισμού. Παραδείγματος χάριν:

- Ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται μόνο στις συναλλαγές B2C, αλλά και σε συναλλαγές B2B, στο πλαίσιο των οποίων μια επιχείρηση αγοράζει αγαθά ή υπηρεσίες με αποκλειστικό σκοπό την τελική χρήση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να ορίσουν φορέα αρμόδιο για την παροχή συνδρομής σε τέτοιες επιχειρήσεις σε περιπτώσεις διαφορών με έμπορο. Ούτε τα ΕΚΚ παρέχουν βοήθεια σε αυτές τις περιπτώσεις και οι φορείς επιβολής πολλών χωρών δεν ασχολούνται με διαφορές αυτού του είδους. Σε 12 κράτη μέλη δεν υπάρχει φορέας που να παρέχει συνδρομή σε επιχειρήσεις και, σε 14, οι επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν βοήθεια μόνο από εμπορικές ενώσεις. Σε 13 κράτη μέλη οι φορείς επιβολής δεν ασχολούνται με συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων (B2B). Επιπλέον, μολονότι ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό εφαρμόζεται σε εμπόρους τρίτων χωρών που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ, οι καταγγελίες σε βάρος τους δεν διεκπεραιώνονται από τα ΕΚΚ (βλέπε σημεία [11-12](#)). Επίσης, ο κανονισμός εμφανίζει κενό όσον αφορά την παροχή συνδρομής και την επιβολή από τις δημόσιες αρχές σε σχέση με τις συναλλαγές B2B.
- Ο κανονισμός απαγορεύει τις διακρίσεις για λόγους που σχετίζονται με τις πληρωμές. Ωστόσο, εξακολουθεί να μην είναι σαφής ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζονται ορισμένα πρακτικά ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένα μέσα πληρωμής (όπως οι κάρτες πληρωμής με συνεπωνυμία). Στο πλαίσιο της έρευνάς μας, ένας φορέας επιβολής και ένα ΕΚΚ ανέφεραν ότι η αποσαφήνιση των κανόνων για τα μέσα πληρωμής θα βελτίωνε τον κανονισμό.

- ο Δύο από τους 18 φορείς επιβολής που απάντησαν στην έρευνά μας συνέστησαν να αποσαφηνιστεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού όσον αφορά τις υπηρεσίες των οποίων κύριο χαρακτηριστικό είναι η παροχή πρόσβασης σε προστατευόμενο με τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας περιεχόμενο και η χρήση του. Παραδείγματος χάριν, η φράση «των οποίων κύριο χαρακτηριστικό» δεν είναι επαρκώς σαφής ως προς το ποιες υπηρεσίες καλύπτονται από τον κανονισμό² (βλέπε [παράρτημα](#)).
- ο Τέλος, οι κανόνες περί δικαιοδοσίας και το εδαφικό πεδίο εφαρμογής των διοικητικών αποφάσεων χρήζουν αποσαφήνισης. Ειδικότερα, δεδομένου ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις διασυνοριακές συναλλαγές, δεν είναι σαφές ποιο κράτος μέλος (του πελάτη ή του εμπόρου) είναι αρμόδιο για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης³. Στην έρευνά μας μεταξύ των φορέων επιβολής, ένας από τους 18 φορείς που απάντησαν πρότεινε να διευκρινιστεί ποιο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την επιβολή (βλέπε [παράρτημα](#)).

Βασικοί τομείς δεν καλύπτονται από τον κανονισμό

29 Βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού, η Επιτροπή οφείλει να ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της παρακολούθησης και αξιολόγησης. Μπορεί επίσης να προτείνει τροποποιήσεις του κανονισμού.

30 Τον Νοέμβριο του 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε μια [πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση](#). Η επανεξέταση αυτή συμφωνήθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις με τους διάφορους συμφεροντούχους για την αξιολόγηση των επιλογών επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού ώστε να συμπεριληφθούν οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες και οι επιγραμμικές υπηρεσίες, των οποίων κύριο χαρακτηριστικό είναι η παροχή πρόσβασης σε προστατευόμενο με τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας περιεχόμενο και η χρήση του.

31 Στο πλαίσιο της επανεξέτασης αυτής συζητήθηκε επίσης κατά πόσον πρέπει να περιληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι μεταφορές, η υγεία και οι τηλεπικοινωνίες, τομείς που επί του παρόντος εξαιρούνται. Δεν διενεργήθηκε ειδική εκτίμηση επιπτώσεων δεδομένου ότι, λόγω των

² Marketa Trimble, *The EU Geo-Blocking Regulation: A Commentary* (Edward Elgar Publishing, 2024), παράγραφοι 4.041-4.043, σ. 248-249.

³ Marketa Trimble, *The EU Geo-Blocking Regulation: A Commentary* (Edward Elgar Publishing, 2024), παράγραφοι 7.027-7.032, σ. 320-323.

ιδιαιοτεροτήτων των τομέων αυτών, η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγκρίνει σχετική νομοθετική πρόταση, παρόλο που δεν περιείχαν όλες οι νομικές πράξεις που ρυθμίζουν τους εν λόγω τομείς ειδική διάταξη για την απαγόρευση των διακρίσεων.

32 Μολονότι κατά την επανεξέταση εντοπίστηκαν πιθανά οφέλη όσον αφορά το οπτικοακουστικό περιεχόμενο, τονίστηκε επίσης η έλλειψη επαρκών στοιχείων, που δυσχεραίνει την εξαγωγή αξιόπιστου συμπεράσματος, με αποτέλεσμα να είναι αναγκαία η διενέργεια περαιτέρω αξιολόγησης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να συγκεντρώσει περαιτέρω στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπο του κανονισμού στις εν λόγω δραστηριότητες.

33 Η Επιτροπή αποφάσισε να βολιδοσκοπήσει τις απόψεις των κλάδων των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και των επιγραμμικών υπηρεσιών που παρέχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και των οργανώσεων καταναλωτών. Αν και αυτός ο «διάλογος με τους συμφεροντούχους» δεν κατέληξε σε συγκεκριμένες προτάσεις, προέκυψαν επιλογές προς περαιτέρω εξέταση. Σε αυτό το συμπέρασμα κατέληξε, μεταξύ άλλων, [ψήφισμα που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2023](#), στο οποίο αναγνωρίστηκε η ανάγκη να αξιολογηθεί περαιτέρω ο δυνητικός αντίκτυπος και να συγκεντρωθούν πρόσθετα στοιχεία πριν από τη λήψη περαιτέρω μέτρων σε σχέση με τον οπτικοακουστικό τομέα. Προτάθηκε επίσης μια σταδιακή προσέγγιση, η οποία θα στοχεύει μεμονωμένα σε συγκεκριμένες κατηγορίες οπτικοακουστικών μέσων και σε μοντέλα διανομής. Η Επιτροπή απάντησε ότι θα συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με νέα επιχειρηματικά μοντέλα και στοιχεία σχετικά με την καταναλωτική ζήτηση και τις επιπτώσεις που θα είχε η εφαρμογή μιας σταδιακής προσέγγισης όσον αφορά τη διασυνοριακή πρόσβαση σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο.

34 Τον Μάρτιο του 2021, κατά τη διάρκεια συζήτησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την έκθεση, τέθηκε επανειλημμένως το ζήτημα της ενδεχόμενης επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού ώστε να συμπεριλάβει το οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Ως απάντηση, η Επιτροπή γνωστοποίησε τα σχέδιά της να ξεκινήσει διάλογο⁴ με τον κλάδο προτού εξετάσει τυχόν μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών αλλαγών. Έλαβε επίσης γραπτές ερωτήσεις από το Κοινοβούλιο, στις οποίες απάντησε εγγράφως, παρέχοντας διευκρινίσεις για το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, τον στόχο του διαλόγου και την ανάγκη για περαιτέρω στοιχεία πριν από την εξέταση του ενδεχομένου επέκτασης του πεδίου εφαρμογής.

⁴ Στο πλαίσιο του [σχεδίου δράσης για τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και τον οπτικοακουστικό τομέα](#).

35 Η Επιτροπή σκόπευε να προβεί εκ νέου σε απολογισμό του κανονισμού το 2022, ενόψει της πιθανής επικείμενης αναθεώρησής του. Διαβίβασε τα αποτελέσματα του [απολογισμού](#) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 18 Ιουλίου 2024.

Οι αδυναμίες στην ενημέρωση, την επιβολή και την παρακολούθηση δυσχέραναν την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού

Η Επιτροπή υποστηρίζει τις αρχές των κρατών μελών στην εφαρμογή του κανονισμού, αλλά πελάτες και έμποροι εξακολουθούν να μην είναι επαρκώς ενημερωμένοι

36 Η Επιτροπή πρέπει να καθοδηγεί και να υποστηρίζει τους εθνικούς φορείς που έχουν επιφορτιστεί με την εφαρμογή του κανονισμού και να προωθεί την ομοιόμορφη εφαρμογή και τον συντονισμό μεταξύ των αρχών επιβολής και των φορέων παροχής βοήθειας στους καταναλωτές⁵. Εξετάσαμε την καθοδήγηση που παρείχε και τις δράσεις της στήριξης και συντονισμού.

Από την αρχή, η Επιτροπή παρείχε επαρκή καθοδήγηση και επιμόρφωση στα κράτη μέλη σχετικά με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό

37 Λίγο μετά τη θέση του κανονισμού σε ισχύ, η Επιτροπή δημοσίευσε [έγγραφο ερωτήσεων και απαντήσεων](#), στο οποίο παρέχει πρακτική καθοδήγηση στους εμπόρους, τους καταναλωτές και τις εθνικές αρχές. Το έγγραφο καλύπτει τις κύριες διατάξεις του κανονισμού, με συγκεκριμένα παραδείγματα, και μάλιστα υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής του, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες για τη διασυνοριακή παράδοση και τον ΦΠΑ.

38 Ποσοστό 62 % των ΕΚΚ που απάντησαν στην έρευνά μας σχετικά με τη βοήθεια προς τους καταναλωτές έκρινε ότι η Επιτροπή παρείχε ικανοποιητική καθοδήγηση, καθώς και υποστήριξη όποτε της ζητήθηκε (βλέπε [παράρτημα](#)).

39 Ομοίως, όλοι οι φορείς επιβολής που επισκεφθήκαμε έκριναν ότι το έγγραφο ερωτήσεων και απαντήσεων που δημοσιεύθηκε το 2018 παρείχε επαρκή καθοδήγηση. Ωστόσο, δύο από αυτούς πρόσθεσαν ότι το έγγραφο θα μπορούσε να επικαιροποιηθεί με περισσότερες περιπτωσιολογικές μελέτες με βάση την εμπειρία τους. Δύο από τους φορείς επιβολής με εκπροσώπους των οποίων συνομιλήσαμε

⁵ Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας, Κεφάλαιο V· αιτιολογικές σκέψεις 38 και 41 του [κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό](#).

είχαν ζητήσει και λάβει διευκρινίσεις από την Επιτροπή σχετικά με συγκεκριμένα ζητήματα. Το 2018, η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης εργαστήριο για τους εθνικούς φορείς επιβολής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού στην πράξη. Μετά την έγκριση του [νέου κανονισμού ΣΠΚ](#) διοργανώθηκαν αρκετά άλλα εργαστήρια.

Η Επιτροπή διοργανώνει διάφορους διαύλους επικοινωνίας και ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των εθνικών αρχών σε ευρωπαϊκό επίπεδο

40 Το δίκτυο ΕΚΚ πραγματοποιεί τακτικές συναντήσεις: κάθε χρόνο διοργανώνεται «Ημέρα Συνεργασίας», η Επιτροπή διοργανώνει «ενημερωτικές ημερίδες» δύο φορές τον χρόνο, ενώ και οι διευθυντές του δικτύου συναντώνται τακτικά. Κύριος στόχος είναι η ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών και η συζήτηση για θέματα που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή ή τομείς που χρήζουν βελτίωσης. Το δίκτυο ΕΚΚ δημοσίευσε δύο έγγραφα θέσης σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό (το πρώτο [το 2019](#) και [επικαιροποίησή του το 2023](#)) με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τα ΕΚΚ-μέλη του.

41 Οι φορείς επιβολής με εκπροσώπους των οποίων συνομιλήσαμε έκριναν ότι το δίκτυο ΣΠΚ είναι πολύ χρήσιμο για την επικοινωνία και τον συντονισμό μεταξύ των αρχών των διάφορων κρατών μελών σχετικά με διασυνοριακά ζητήματα που αφορούν τους καταναλωτές. Σύμφωνα με μία από τις αρχές, ο μηχανισμός αμοιβαίας συνδρομής θα μπορούσε να βελτιωθεί με την ενίσχυση των εξουσιών του δικτύου ΣΠΚ. Επί του παρόντος, η Επιτροπή επεξεργάζεται πιθανή αναθεώρηση του κανονισμού ΣΠΚ και διερευνά διάφορες επιλογές πολιτικής.

42 Σε εθνικό επίπεδο, οι αρχές στα επιμέρους κράτη μέλη (ΕΚΚ, φορείς επιβολής και εθνικές οργανώσεις καταναλωτών) συνεργάζονται κατά κανόνα ικανοποιητικά μεταξύ τους, αλλά σε επίπεδο ΕΕ το δίκτυο ΕΚΚ και το δίκτυο ΣΠΚ δεν συναντώνται τακτικά προκειμένου να συζητούν προτεραιότητες επιβολής και άλλα συναφή ζητήματα.

43 Η Επιτροπή μάς ενημέρωσε ότι οι συναντήσεις μεταξύ του δικτύου ΕΚΚ και του δικτύου ΣΠΚ ήταν συχνότερες πριν από την πανδημία COVID-19 και ότι τον Απρίλιο του 2024 πραγματοποιήθηκε εκ νέου συνάντηση. Κατά τη συνάντηση αυτή, ο γεωγραφικός αποκλεισμός ήταν μία από τις προτεραιότητες στον τομέα της επιβολής που τα ΕΚΚ έθεσαν υπόψη του δικτύου ΣΠΚ, μαζί με τον [κανονισμό για τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε ευρώ](#) (κανονισμός ΕΧΠΕ). Πρόσφατα, η Επιτροπή δημιούργησε έναν ακόμη δίαυλο επικοινωνίας και ανταλλαγής εμπειριών σε επίπεδο ΕΕ. Πρόκειται για το εργαλείο «ECC-CPC monitor» (2024/2025), το οποίο παρέχει έναν άτυπο διαδικτυακό χώρο όπου τα ΕΚΚ και τα μέλη του δικτύου ΣΠΚ μπορούν να συζητούν σχετικά ζητήματα κατά τρόπο περισσότερο αποδοτικό.

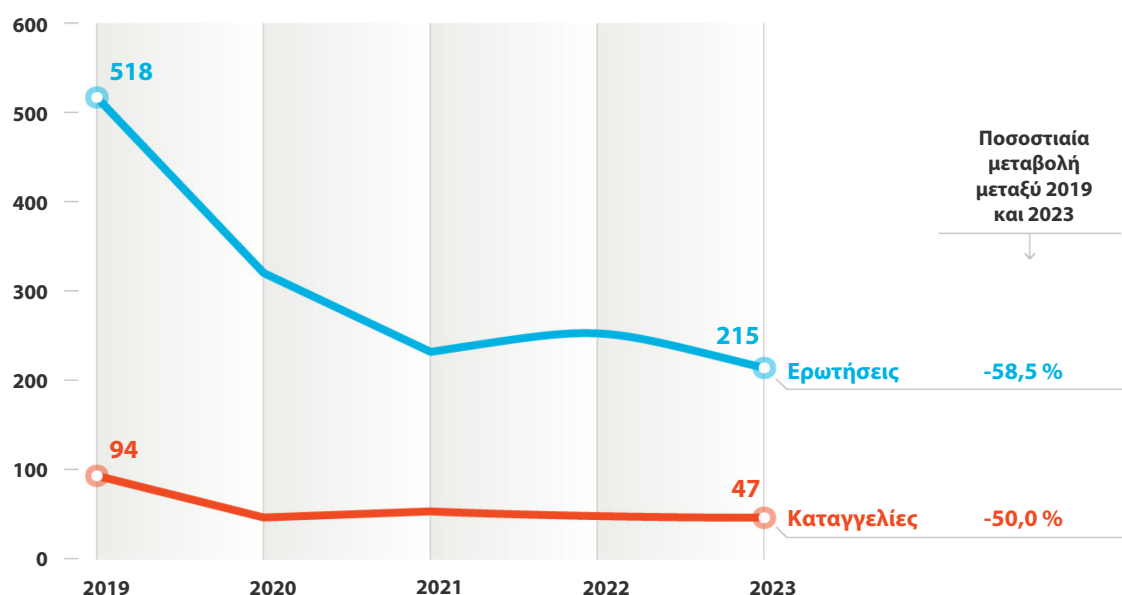
Οι δραστηριότητες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της Επιτροπής και των εθνικών φορέων δεν είχαν παρά περιορισμένο αντίκτυπο στους πελάτες και τους εμπόρους

44 Το 2018, επιπλέον του λεπτομερέστερου εγγράφου ερωτήσεων και απαντήσεων, η Επιτροπή δημοσίευσε έγγραφο στο οποίο ανέλυσε τα **δέκα βασικά χαρακτηριστικά του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό**. Το 2019, έλαβε μέρος σε εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στις οποίες συμμετείχαν έμποροι και ΕΚΚ.

45 Οι ιστότοποι των ΕΚΚ που επισκεφθήκαμε παρέχουν πληροφορίες και χρήσιμους συνδέσμους σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Κατά το διάστημα 2016-2020, τα ΕΚΚ εργάστηκαν ενεργά για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, διοργανώνοντας συνέδρια απευθυνόμενα στους καταναλωτές, δημοσιεύοντας δελτία Τύπου και άλλο υλικό, αναρτώντας σχετικές πληροφορίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και διοργανώνοντας ενημερωτικά εργαστήρια για εμπόρους και φορείς επιβολής. Οι δραστηριότητες αυτές υλοποιήθηκαν ως πρωτοβουλίες του δικτύου των ΕΚΚ, χωρίς να ζητηθεί στήριξη από την Επιτροπή. Σύμφωνα με τα ΕΚΚ, οι καταναλωτές είναι ενήμεροι για τον κανονισμό, δεν είναι όμως εξοικειωμένοι με το πεδίο εφαρμογής του.

46 Αναλύσαμε την εξέλιξη του αριθμού των καταγγελιών και των ερωτήσεων που έλαβαν τα ΕΚΚ σε σχέση με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό και διαπιστώσαμε ότι ο αριθμός των ερωτημάτων μειώθηκε μεταξύ 2019 και 2023 (βλέπε **γράφημα 2**). Διαπιστώσαμε επίσης ότι το επίπεδο της δραστηριότητας των ΕΚΚ στον τομέα αυτό ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών, καθώς ένας μικρός αριθμός εθνικών αρχών εμφανίζει σημαντικά μεγαλύτερη δραστηριότητα από όλες τις υπόλοιπες.

Γράφημα 2 – Εξέλιξη του αριθμού των ερωτημάτων που έχουν λάβει τα ΕΚΚ

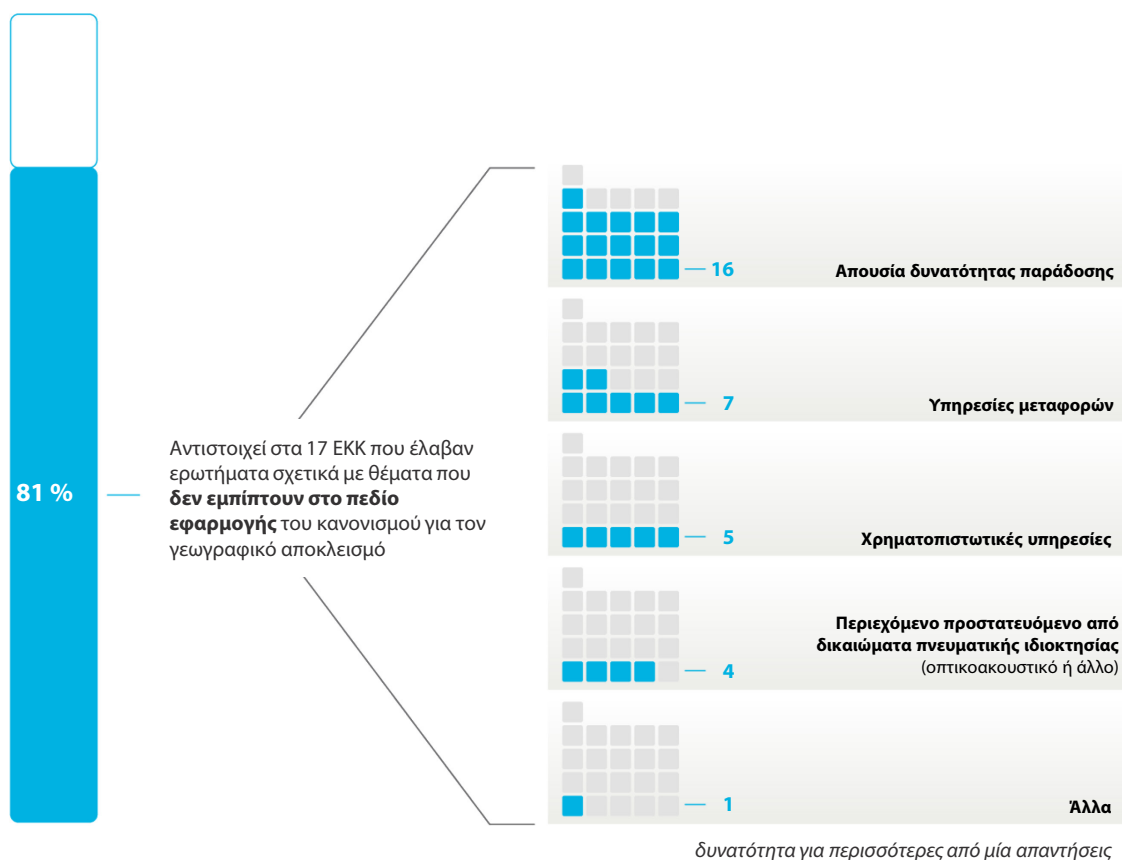

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή.

47 Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, το 56 % των φορέων επιβολής και το 43 % των ΕΚΚ θεωρούν ότι δεν έλαβαν βοήθεια από την Επιτροπή για να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν περισσότερο σχετικά με τον κανονισμό. Επιπλέον, το 67 % των φορέων επιβολής και το 81 % των ΕΚΚ έχουν λάβει ερωτήματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό (βλέπε [γράφημα 3](#)). Τα περισσότερα ΕΚΚ (90 %) απάντησαν ότι οι καταναλωτές στις χώρες τους είναι μόνον εν μέρει ενημερωμένοι και δύο θεωρούν ότι οι καταναλωτές δεν είναι καθόλου ενημερωμένοι. Το έγγραφο θέσης του δικτύου ΕΚΚ⁶ του 2023 αναφέρει ότι το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό εξακολουθεί να μην είναι σαφές για τους καταναλωτές (βλέπε [παράρτημα](#)).

⁶ Έγγραφο θέσης του δικτύου ΕΚΚ - «Geo-blocking - Still an Area of Concern», 2023.

Γράφημα 3 - Ερωτήματα εκτός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού που έλαβαν τα ΕΚΚ

Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ.

48 Μολονότι ο γεωγραφικός αποκλεισμός εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για τα ΕΚΚ⁷, από την ανάλυσή μας των ιστότοπων των ΕΚΚ όλων των κρατών μελών προέκυψε ότι οκτώ από αυτά δεν παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό και ότι σε τέσσερα κράτη μέλη παρέχονται ελάχιστες ή δεν παρέχονται καν πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό στους ιστότοπους των φορέων επιβολής.

49 Μεταξύ των φορέων επιβολής στα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, δύο έκριναν ότι οι καταναλωτές και οι έμποροι δεν ήταν επαρκώς ενήμεροι για τον κανονισμό. Ένας από τους τέσσερις είχε συμμετάσχει σε ενημερώσεις Τύπου και ένας άλλος είχε παράσχει πληροφορίες σχετικά με τον κανονισμό στη γλώσσα του κράτους μέλους, αλλά οι άλλοι δύο δεν είχαν διοργανώσει δραστηριότητες ευαισθητοποίησης. Ένας φορέας έκρινε ότι η απουσία καταγγελιών ή αιτημάτων παροχής πληροφοριών αποτελεί ένδειξη ικανοποιητικής ενημέρωσης, ενώ άλλος ότι είναι δύσκολο να εξαχθεί συμπέρασμα. Προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση, οι αρχές επιβολής

⁷ Αυτόθι.

θεωρούν ότι θα ήταν χρήσιμο να διοργανωθούν περισσότερες ενημερωτικές εκστρατείες σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίες θα συνδυάζουν πρακτική καθοδήγηση και περιπτωσιολογικές μελέτες με παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών.

50 Στην πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέτασή της, η Επιτροπή ανέφερε ότι, σε ποσοστό περίπου 50 %, οι Ευρωπαίοι καταναλωτές ήταν ενήμεροι για τον κανονισμό ήδη το 2019. Ο βαθμός ενημέρωσης των εμπόρων ήταν επίσης χαμηλός και, ως εκ τούτου, προτάθηκε να συνεχιστούν οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και για τις δύο ομάδες (βλέπε σημείο **30**).

51 Τέλος, μελέτη⁸ που εκπονήθηκε το 2023 στο πλαίσιο του απολογισμού που πραγματοποίησε η Επιτροπή περιλαμβάνει σειρά ερευνών και συνεντεύξεων με οργανώσεις καταναλωτών και εμπορικές οργανώσεις. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σημαντικό ποσοστό εμπόρων (37 %) δεν είχε ενημέρωση για τον κανονισμό, ενώ για τους καταναλωτές δεν ήταν σαφές αν το πεδίο εφαρμογής του κάλυπτε την παράδοση.

Η επιβολή παραμένει μία από τις αδυναμίες του κανονισμού

Ορισμένα κράτη μέλη καθυστέρησαν να ορίσουν τους αρμόδιους φορείς επιβολής

52 Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό απαιτεί από τα κράτη μέλη να ορίσουν φορείς (δικαστικές ή διοικητικές αρχές) που θα είναι «υπεύθυνοι για την κατάλληλη και αποτελεσματική επιβολή» της εφαρμογής του κανονισμού και για τον καθορισμό «αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών» μέτρων που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεών του. Οι φορείς επιβολής πρέπει να διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των εν λόγω μέτρων αναλαμβάνοντας δράση κατά των εμπόρων σε περίπτωση παραβίασης του κανονισμού. Όλα τα κράτη μέλη έπρεπε, έως τις 3 Δεκεμβρίου 2018, να έχουν εξουσιοδοτήσει τους φορείς αυτούς και να έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα μέτρα που θεσπίστηκαν. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα παρακολουθούσε τη συμμόρφωση με τον κανονισμό.

53 Μολονότι τα περισσότερα κράτη μέλη ανέθεσαν σε υφιστάμενες αρχές προστασίας των καταναλωτών τα καθήκοντα του φορέα επιβολής, υπήρξαν καθυστερήσεις στην εφαρμογή του κανονισμού. Η Επιτροπή συγκέντρωσε στοιχεία σχετικά με τα εθνικά συστήματα επιβολής αποστέλλοντας ερωτηματολόγια σε όλα τα

⁸ [Study for further evaluation of the Geo-blocking Regulation](#), Copenhagen Economics, Οκτώβριος 2023.

κράτη μέλη⁹. Έως τον Δεκέμβριο του 2018, έξι μόνον είχαν λάβει μέτρα επιβολής και είχαν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τόσο τα εν λόγω μέτρα όσο και τους φορείς που είχαν ορίσει ως υπεύθυνους για την επιβολή του κανονισμού. Τα περισσότερα κράτη μέλη θέσπισαν μέτρα επιβολής μόλις την άνοιξη του 2019. Τον Ιούλιο του ίδιου έτους, έξι κράτη μέλη δεν είχαν ακόμη κοινοποιήσει τα μέτρα αυτά στην Επιτροπή. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει κατά του εκάστοτε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους¹⁰.

54 Οι καθυστερήσεις αυτές είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην «κατάλληλη και αποτελεσματική» προστασία των δικαιωμάτων των πελατών κατά τα πρώτα στάδια εφαρμογής του κανονισμού. Ειδικότερα, η μη κοινοποίηση από τα κράτη μέλη πληροφοριών σχετικά με τον ορισμό της αρμόδιας εθνικής αρχής ενδέχεται να εμπόδιζε την αυτόματη διαβίβαση αιτημάτων μέσω του δικτύου ΣΠΚ, στο πλαίσιο του οποίου θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν οι **αγωγές παραλείψεως** και η συνεργασία με άλλους φορείς ΣΠΚ. Πλέον, όλα τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει τα μέτρα που θέσπισαν στην Επιτροπή.

Πέντε μόνον εθνικές αρχές επιβολής απάντησαν ότι διενεργούσαν στοχευμένους ελέγχους ειδικά για ζητήματα γεωγραφικού αποκλεισμού

55 Μετά τη θέση του κανονισμού σε ισχύ, ορισμένοι εθνικοί φορείς επιβολής πρότειναν ειδικό έλεγχο εστιασμένο στον γεωγραφικό αποκλεισμό. Βάσει των απαντήσεων που λάβαμε στην έρευνά μας μεταξύ των αρχών επιβολής, τρεις από τους 18 επιβεβαίωσαν ότι είχαν προτείνει στο δίκτυο ΣΠΚ τη διενέργεια διαδικασίας «σάρωσης» σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Επιπλέον, τα δύο τρίτα των απαντησάντων (12 επί συνόλου 18) έκριναν ότι θα ήταν χρήσιμο ή πολύ χρήσιμο το δίκτυο ΣΠΚ να διενεργήσει σάρωση σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό (βλέπε **παράρτημα**). Ωστόσο, μόνο πέντε από τους 18 εθνικούς φορείς επιβολής διενεργούσαν στοχευμένους ελέγχους σε σχέση με ζητήματα γεωγραφικού αποκλεισμού (βλέπε **πλαίσιο 4**).

⁹ Τον Νοέμβριο του 2018 και τον Φεβρουάριο του 2019.

¹⁰ Κατά της Γαλλίας, της Κύπρου, της Πολωνίας και της Ρουμανίας για μη κοινοποίηση, και κατά της Ισπανίας και της Σλοβακίας για μερική μη κοινοποίηση.

Πλαίσιο 4: Η «σάρωση» του 2019 από 27 εθνικούς φορείς επιβολής

Οι «σαρώσεις» είναι σειρά ελέγχων σε ιστότοπους για τον εντοπισμό παραβιάσεων της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Τα θέματα των σαρώσεων αποφασίζονται από τα κράτη μέλη. Στη συνέχεια, τον συντονισμό αναλαμβάνει η Επιτροπή, ενώ οι έλεγχοι διεξάγονται ταυτόχρονα από τους εθνικούς φορείς επιβολής.

Τα τελευταία χρόνια, [σαρώσεις πραγματοποιήθηκαν](#) σε διάφορους και πολύ διαφορετικούς τομείς, όπως οι απάτες σε βάρος καταναλωτών σε σχέση με την πανδημία COVID-19 (2020), η καταναλωτική πίστη (2021), οι μεσάζοντες ενοικίασης αυτοκινήτων (2022) και οι επηρεαστές γνώμης (2023).

Το 2019, 27 φορείς επιβολής¹¹ διενήργησαν σαρώσεις σχετικά με τα ζητήματα της παράδοσης και του δικαιώματος υπαναχώρησης. Στο πλαίσιο αυτού του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι τα διαδικτυακά καταστήματα που εξετάστηκαν ενδέχεται να έχουν παραβιάσει βασικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας για τους καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Συγκεκριμένα, προέκυψε ότι το ένα πέμπτο των ιστότοπων που επισημάνθηκαν παραβίαζε τον κανονισμό. Πρόκειται για τη μόνη συντονισμένη «σάρωση» μέχρι στιγμής, στο πλαίσιο της οποίας εντοπίστηκαν ζητήματα που ενδεχομένως σχετίζονται με τον γεωγραφικό αποκλεισμό.

Οι εθνικές αρχές έχουν πραγματοποιήσει μία μόνο συντονισμένη δράση επιβολής από τη θέση του κανονισμού σε ισχύ

56 Μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2024, είχε διενεργηθεί μία μόνο συντονισμένη δράση επιβολής κατά εμπόρου που είχε παραβιάσει τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Η δράση αυτή του δικτύου ΣΠΚ συντονίστηκε από την Επιτροπή και κάλυψε διάφορα ζητήματα της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένου του γεωγραφικού αποκλεισμού. Κατόπιν συζητήσεων με το δίκτυο ΣΠΚ, ο έμπορος συμφώνησε να διευθετήσει τα προβλήματα που επισημάνθηκαν. Ωστόσο, εξακολουθεί να μην συμμορφώνεται πλήρως με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό ως προς μία πτυχή της δραστηριότητάς του και, ως εκ τούτου, απαιτείται περαιτέρω παρακολούθηση (βλέπε [πλαίσιο 5](#)).

¹¹ Από 25 κράτη μέλη, τη Νορβηγία και την Ισλανδία.

Πλαίσιο 5: Συντονισμένη δράση της ΕΕ κατά εμπόρου

Το 2021, η Επιτροπή και το δίκτυο ΣΠΚ αποφάσισαν να συνδυάσουν όλες τις εν εξελίξει εθνικές διαδικασίες κατά συγκεκριμένου εμπόρου σε μια ενιαία δράση, της οποίας θα ηγούνταν δύο εθνικές αρχές υπό τον συντονισμό της Επιτροπής. Τρία ζητήματα αφορούσαν τον γεωγραφικό αποκλεισμό:

- Ο έμπορος εφάρμοζε περιορισμούς των μέσων πληρωμής σε πελάτες που χρησιμοποιούσαν εκδόσεις του ιστότοπού του για άλλες χώρες. Σε συνέχεια της δράσης, δεσμεύθηκε να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές θα μπορούν να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα πληρωμής για αγορές από οποιαδήποτε χώρα του ΕΟΧ.
- Ο έμπορος δεν επέτρεπε στους καταναλωτές να περιηγηθούν στις διαφορετικές εκδόσεις χωρών του ιστότοπού του και να επιλέξουν μεταξύ αυτών. Δεσμεύθηκε να παρέχει στο εξής σαφείς οδηγίες στους καταναλωτές για τον τρόπο περιήγησης σε περιεχόμενο από διαφορετικές εκδόσεις χωρών του ηλεκτρονικού καταστήματός του.
- Ο έμπορος περιόριζε αδικαιολόγητα τη δυνατότητα των καταναλωτών να καταφορτώνουν περιεχόμενο από τις εκδόσεις του ηλεκτρονικού καταστήματός του για διαφορετικές χώρες, για λόγους που σχετίζονται με τον τόπο διαμονής τους εντός του ΕΟΧ. Ο περιορισμός αυτός δεν ήρθη.

57 Τέλος, ορισμένοι φορείς επιβολής ενήργησαν προδραστικά για τον εντοπισμό παραβάσεων του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, ελέγχοντας εμπόρους στις χώρες τους. Ωστόσο, κανένας δεν έχει ακόμη μοιραστεί την εμπειρία του με το δίκτυο ΣΠΚ ή την Επιτροπή (βλέπε σημείο 64).

Τα μέτρα επιβολής κατά των εμπόρων εμφανίζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών

58 Σύμφωνα με τον κανονισμό, τα μέτρα που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεών του, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων, πρέπει να είναι «αναλογικά και αποτρεπτικά». Εξετάσαμε τα μέτρα επιβολής που έλαβαν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή. Στο πλαίσιο της επισκόπησης της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, επισημάναμε ορισμένα σχετικά κριτήρια¹², τα οποία θα μπορούσαν να είχαν συμπεριληφθεί στη διάταξη για την επιβολή του κανονισμού. Παραδείγματος χάριν:

- α) η φύση, η βαρύτητα, η έκταση και η διάρκεια της παράβασης,
- β) τυχόν ενέργειες του εμπόρου με σκοπό τον μετριασμό ή την επανόρθωση της ζημίας που υπέστησαν οι καταναλωτές,
- γ) τυχόν προηγούμενες παραβάσεις του εμπόρου,
- δ) τα οικονομικά οφέλη που αποκόμισε ή οι ζημιές που απέφυγε ο έμπορος λόγω της παράβασης του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, εφόσον είναι διαθέσιμα τα σχετικά στοιχεία,
- ε) οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στον έμπορο για την ίδια παράβαση σε άλλα κράτη μέλη· και
- στ) κάθε άλλο επιβαρυντικό ή ελαφρυντικό στοιχείο που προκύπτει από τις περιστάσεις της υπόθεσης.

59 Όσον αφορά τις κυρώσεις, διαπιστώσαμε μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των μέτρων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Λόγου χάριν, το ελάχιστο ύψος των προστίμων κυμαινόταν από 26 έως 900 000 ευρώ και το μέγιστο από 1 448 έως 5 εκατομμύρια ευρώ. Παρατηρήσαμε επίσης ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, το ύψος των προστίμων εξαρτάται από τον κύκλο εργασιών του εμπόρου. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι παραβάσεις συνεπάγονται και ποινική ευθύνη.

¹² Άρθρο 13 της [οδηγίας 2005/29/EK](#) για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές»).

60 Μόνο ένας από τους 18 φορείς επιβολής που απάντησαν στην έρευνά μας διαφώνησε με τη δήλωση ότι κοινές διατάξεις, όπως πανομοιότυπες κυρώσεις σε όλα τα κράτη μέλη, θα συνέβαλλαν στη βελτίωση του συστήματος επιβολής (βλέπε [παράρτημα](#)).

61 Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας για τα ΕΚΚ, η πλειονότητα εκείνων που απάντησαν (57 %) δεν έχει άποψη σχετικά με την ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό στην ΕΕ. Επιπλέον, το 52 % των ΕΚΚ δεν έχει άποψη σχετικά με τη δήλωση ότι η Επιτροπή συντονίζει τις δραστηριότητές τους και τρία διαφωνούν (βλέπε [παράρτημα](#)).

62 Οι εθνικοί φορείς επιβολής μπορούν να κινούν έρευνες βάσει καταγγελιών που υποβάλλουν καταναλωτές. Μπορούν επίσης να κινούν έρευνες αυτεπάγγελα, αλλά δεν υπάρχει νομική διάταξη σχετικά με τον καθορισμό εναρμονισμένης ή συντονισμένης προσέγγισης μεταξύ των εθνικών φορέων επιβολής. Διαπιστώσαμε επίσης ότι η Επιτροπή δεν συγκέντρωνε πληροφορίες σχετικά με τα μεμονωμένα μέτρα επιβολής που εφαρμόζουν οι εθνικές αρχές προκειμένου να ζητούν από τους εμπόρους να λάβουν διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση παράβασης των κανόνων για τον γεωγραφικό αποκλεισμό.

63 Οι τέσσερις φορείς επιβολής που επισκεφθήκαμε επιβεβαίωσαν ότι δεν υπέχουν υποχρέωση να αναφέρουν στην Επιτροπή τις καταγγελίες που λαμβάνουν ή τις κυρώσεις που επιβάλλουν στο πλαίσιο του κανονισμού. Δύο μόνον από τους 18 φορείς επιβολής που απάντησαν στην έρευνά μας είχαν επιβάλει κυρώσεις σε εμπόρους για παραβάσεις των κανόνων και πέντε είχαν διενεργήσει σε εθνικό επίπεδο ελέγχους εξ ιδίας πρωτοβουλίας για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον κανονισμό (βλέπε [παράρτημα](#)).

64 Τέλος, συνομιλήσαμε με εκπροσώπους δύο εθνικών φορέων επιβολής που είχαν διενεργήσει έρευνες σχετικά με εμπόρους και διαπιστώσαμε ότι οι προσεγγίσεις που εφαρμόζαν όσον αφορά τη διερεύνηση παραβιάσεων του κανονισμού διέφεραν σημαντικά. Στα ακόλουθα δύο παραδείγματα, τα δύο κράτη μέλη εφαρμόζουν διαφορετικά μέτρα επιβολής σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον κανονισμό, σε συνέχεια ελέγχων που διενεργούν επί εμπόρων (βλέπε [πλαίσιο 6](#)).

Πλαίσιο 6: Εθνικές έρευνες για την προστασία των καταναλωτών

- Το 2021, η σουηδική υπηρεσία καταναλωτών (*Konsumentverket*) έλεγξε τη συμμόρφωση των εμπόρων με τα άρθρα 3 και 4, παράγραφος 1, του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Για τον σκοπό αυτό, επέλεξε 78 διαδικτυακές επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες σε διάφορους τομείς. Οι έλεγχοι που διενήργησε αποκάλυψαν διάφορα είδη παραβάσεων. Μεταξύ άλλων, διαπιστώθηκε ότι 24 από τις 32 επιχειρήσεις που προσέφεραν δυνατότητα παραλαβής από κατάστημα απαιτούσαν από τους πελάτες να έχουν σουηδική ταχυδρομική διεύθυνση. Σύμφωνα με την υπηρεσία, κύριος στόχος της με τον συγκεκριμένο έλεγχο ήταν να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει περισσότερο σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό και επίσης να κληθούν οι επιχειρήσεις να διασφαλίσουν ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του κανονισμού. Ως εκ τούτου, δεν επέβαλε κυρώσεις σε εκείνες που παραβίαζαν τους κανόνες. Με επιστολές της προς όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, τις ενημέρωσε για τα αποτελέσματα του ελέγχου.
- Μετά από προειδοποίηση στο δίκτυο ΣΠΚ το 2021, η πορτογαλική αρχή για την οικονομική ασφάλεια και την ασφάλεια των τροφίμων (ASAE) κίνησε δύο διαδικασίες επί παραβάσει για μη συμμόρφωση με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό και επέβαλε κυρώσεις. Επιπλέον, το 2022, η ASAE διενήργησε επιθεωρήσεις σε 774 οικονομικούς φορείς, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την κίνηση έξι διαδικασιών επί παραβάσει. Στο πλαίσιο αυτό επέβαλε κυρώσεις, ορισμένες από τις οποίες συνδέονταν με παραβιάσεις του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Σε αντίθεση με την *Konsumentverket*, η ASAE επέβαλε πρόστιμα/κυρώσεις στους δραστηριοποιούμενους στο διαδίκτυο οικονομικούς φορείς που διαπιστώθηκε ότι παραβίαζαν τον νόμο.

65 Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν όλα ουσιαστικά διαφορετικές προσεγγίσεις επιβολής όταν βρίσκονται αντιμέτωπα με περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους κανόνες για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Αυτό ενέχει τον κίνδυνο οι όροι ανταγωνισμού να μην είναι ισότιμοι στην ενιαία αγορά της ΕΕ όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής του κανονισμού. Στην εκτίμηση επιπτώσεων, η Επιτροπή υποστήριξε τη θέσπιση κανονισμού αντί οδηγίας για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, λόγω της νομικής αβεβαιότητας σε σχέση με τα «αντικειμενικά κριτήρια» που αναφέρονται στο άρθρο 20, παράγραφος 2, της οδηγίας για τις υπηρεσίες, που επιτρέπουν τη διαφορετική μεταχείριση και την έλλειψη μέτρων επιβολής από τις εθνικές αρχές. Ωστόσο, μολονότι ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό ενίσχυσε την ασφάλεια δικαίου, δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν βελτιωμένη ή ομοιόμορφη επιβολή σε επίπεδο κρατών μελών.

Μία μόνο φορά ζητήθηκε από την Επιτροπή μη δεσμευτική γνωμοδότηση σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό για την επίλυση διαφωνίας σχετικά με την επιβολή

66 Σύμφωνα με τον κανονισμό ΣΠΚ, η Επιτροπή μπορεί να υποστηρίζει τις εθνικές αρχές απαντώντας σε ανεπίσημα αιτήματα παροχής πληροφοριών, διατυπώνοντας μη δεσμευτική γνώμη¹³ σε περιπτώσεις διαφωνίας μεταξύ δύο αρχών στο πλαίσιο του μηχανισμού αμοιβαίας συνδρομής για την επιβολή ή επιβλέποντας συντονισμένες ενέργειες διερεύνησης και εφαρμογής της νομοθεσίας¹⁴.

67 Μέχρι τον χρόνο του ελέγχου, η γνώμη της Επιτροπής είχε ζητηθεί μόνο μία φορά για θέματα γεωγραφικού αποκλεισμού στο πλαίσιο του μηχανισμού αμοιβαίας συνδρομής για την επιβολή, όταν μία αρχή απέρριψε αίτηση εκτέλεσης που έλαβε από αρχή άλλου κράτους μέλους.

Αδυναμίες στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση του αντικτύπου του κανονισμού από την Επιτροπή

68 Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής του κανονισμού στην πράξη, τόσο από τις εθνικές αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ όσο και για τους σκοπούς της αξιολόγησης του αντικτύπου του. Σύμφωνα με τις αρχές των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹⁵, ένα αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης αντικατοπτρίζει τους στόχους της παρέμβασης και τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για την παρακολούθηση της προόδου και των επιδόσεών της. Αυτό προϋποθέτει κατανόηση της λογικής της παρέμβασης και του τρόπου με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν τα αποδεικτικά στοιχεία. Πρέπει να συνεκτιμώνται η συχνότητα και η μέθοδος συλλογής, καθώς και οι διάφορες πηγές των αποδεικτικών στοιχείων. Επιπλέον, στο πλαίσιο των τακτικών αξιολογήσεων της δύναμει του άρθρου 9 του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον συνολικό αντίκτυπο του κανονισμού στην εσωτερική αγορά και στο διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο.

¹³ Άρθρο 14, παράγραφος 4, του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2017/2394](#).

¹⁴ Αυτόθι, Κεφάλαιο IV

¹⁵ [Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας](#), κεφάλαιο V.

69 Κατά την εξέταση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού στο πλαίσιο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς, αξιολογήσαμε τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή παρακολούθησε και αξιολόγησε την πρόοδο προς την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, εξετάσαμε κατά πόσον είχε τεθεί σε εφαρμογή πλαίσιο παρακολούθησης των επιδόσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η ουσιαστική αξιολόγηση των διάφορων στόχων και η παρακολούθηση της προόδου και των επιδόσεων.

Οι ρυθμίσεις παρακολούθησης δεν είχαν καθοριστεί με επαρκή βαθμό λεπτομέρειας

70 Γενικός σκοπός του κανονισμού είναι να συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με την πρόληψη του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού και άλλων μορφών διακριτικής μεταχείρισης που βασίζονται, άμεσα ή έμμεσα, στην ιθαγένεια, τον τόπο διαμονής ή τον τόπο εγκατάστασης των πελατών, και να αποσαφηνίσει περαιτέρω ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες η διαφορετική μεταχείριση δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.

71 Επιδίωξη της παρακολούθησης είναι να γίνει καλύτερα κατανοητός ο βαθμός στον οποίο επιτυγχάνονται οι στόχοι, ώστε να προσδιοριστεί αν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες για να διασφαλιστεί η επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων μιας δεδομένης παρέμβασης. Οι ρυθμίσεις παρακολούθησης πρέπει να αντικατοπτρίζουν τους στόχους μιας παρέμβασης και να παράγουν τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου και των επιδόσεων.

72 Μολονότι ο κανονισμός δεν θέτει συγκεκριμένους στόχους, αυτοί περιλαμβάνονται στην εκτίμηση επιπτώσεων του 2016 και στην πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση:

- βελτίωση της διαφάνειας για τους πελάτες μέσω της παροχής πρόσβασης σε ιστότοπους και εφαρμογές σε ολόκληρη την ενιαία αγορά·
- πρόληψη αδικαιολόγητων διαφορών στη μεταχείριση των πελατών όσον αφορά την πρόσβασή τους σε αγαθά και υπηρεσίες σε ολόκληρη την ενιαία αγορά·
- βελτίωση της επιβολής της νομοθεσίας από τους δημόσιους φορείς σε σχέση με τον αδικαιολόγητο γεωγραφικό αποκλεισμό και με κάθε άλλη διάκριση με βάση τον τόπο διαμονής/εγκατάστασης ή την ιθαγένεια· και
- ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου για τις επιχειρήσεις στις διασυνοριακές συναλλαγές.

73 Οι ρυθμίσεις παρακολούθησης με στόχο να διασφαλιστεί ότι ο κανονισμός συμβάλλει στην επίτευξη των σχετικών στόχων πολιτικής παρουσιάστηκαν στην εκτίμηση επιπτώσεων του 2016 που συνόδευε την πρόταση κανονισμού. Επιδιώξή τους ήταν:

- ο η διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του κανονισμού σε όλα τα κράτη μέλη (πρώτη, βραχυπρόθεσμη φάση)· και
- ο η ανάλυση των επιπτώσεων του κανονισμού (δεύτερη, μεσο-μακροπρόθεσμη φάση).

74 Στην εκτίμηση επιπτώσεων τέθηκαν επίσης δύο επιχειρησιακοί στόχοι, έκαστος συνοδευόμενος από έναν μόνο δείκτη:

- ο η μείωση του ποσοστού των ισότοπων που αποκλείουν αδικαιολόγητα την πρόσβαση χρηστών από άλλα κράτη μέλη (δείκτης: «ποσοστιαία μεταβολή των ισότοπων που αποκλείουν την πρόσβαση ή αρνούνται τις πωλήσεις σε πελάτες λόγω γεωγραφικής θέσης»)· και
- ο η μείωση του ποσοστού των καταναλωτών που αντιμετωπίζουν αδικαιολόγητο γεωγραφικό αποκλεισμό / διακριτική μεταχείριση με γεωγραφικά κριτήρια (δείκτης: «ποσοστιαία μεταβολή των πελατών που υφίστανται διακριτική μεταχείριση με γεωγραφικά κριτήρια»).

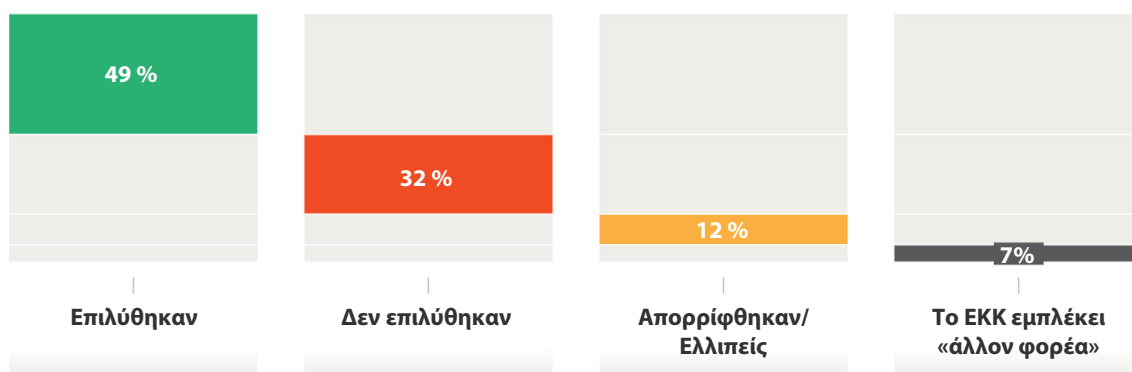
75 Στην εκτίμηση επιπτώσεων του 2015 γινόταν αναφορά στη χρήση τιμών βάσης για τους δείκτες που καθορίστηκαν στο πλαίσιο των ρυθμίσεων παρακολούθησης. Ωστόσο, τέτοιες τιμές βάσης δεν προσδιορίστηκαν ούτε ποσοτικοποιήθηκαν σαφώς και, αντ' αυτού, έγινε απλώς παραπομπή στις πηγές τεκμηρίωσης της εκτίμησης επιπτώσεων. Επιπλέον, για τους προτεινόμενους δείκτες, οι οποίοι δεν σχετίζονταν με τους ειδικούς αλλά με τους δύο επιχειρησιακούς στόχους, δεν καθορίστηκαν ποσοτικοί στόχοι. Ακόμη, το σύστημα παρακολούθησης δεν διευκρίνιζε σε ποιον βαθμό η επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων θα συνέβαλλε στην επίτευξη των ειδικών στόχων.

Τα δεδομένα που παρέχουν τα ΕΚΚ σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες παρακολούθησης

76 Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό προβλέπει την παροχή βοήθειας στους καταναλωτές σε περίπτωση ερωτημάτων σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν αναθέσει τον συγκεκριμένο ρόλο στο οικείο ΕΚΚ (βλέπε σημείο [12](#)). Όταν ένα ΕΚΚ λαμβάνει αίτημα παροχής πληροφοριών

ή βοήθειας, μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στο δίκτυο ΕΚΚ υπό μορφή ερώτησης ή καταγγελίας. Το δίκτυο ΕΚΚ διαθέτει ένα ηλεκτρονικό εργαλείο για την καταχώριση και τον χειρισμό των εισερχόμενων υποθέσεων. Αναλύσαμε δεδομένα έξι ετών στο ηλεκτρονικό εργαλείο¹⁶ και διαπιστώσαμε ότι κάθε χρόνο διεκπεραιώνονταν κατά μέσο όρο περίπου 290 ερωτήσεις και 55 καταγγελίες σχετικά με διακρίσεις με γεωγραφικά κριτήρια. Περίπου το 50 % των υποθέσεων επιλύθηκαν στο πλαίσιο φιλικού διακανονισμού με τον έμπορο (βλέπε [γράφημα 4](#)).

Γράφημα 4 – Έκβαση των καταγγελιών που χειρίστηκαν τα ΕΚΚ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή.

77 Η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου του δικτύου ΕΚΚ για την αναφορά στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού. Μολονότι τα δεδομένα για τις υποθέσεις πρέπει να είναι εξαντλητικά και ακριβή ώστε να είναι χρήσιμα για τον σκοπό της παρακολούθησης του γεωγραφικού αποκλεισμού, διαπιστώσαμε ότι η καταχώριση των δεδομένων στο επίπεδο των ΕΚΚ δεν γίνεται κατά τρόπο συστηματοποιημένο ώστε να αποτυπώνουν τα συγκεκριμένα ζητήματα που καλύπτουν οι κανόνες (πρόσβαση σε επιγραμμικές διεπαφές, πρόσβαση σε αγαθά ή υπηρεσίες, απαγόρευση διακρίσεων για λόγους που σχετίζονται με τις πληρωμές¹⁷). Κατά την κωδικοποίηση των υποθέσεων, τα ΕΚΚ χρησιμοποιούν έως και 25 διαφορετικές κατηγορίες για να περιγράψουν τη φύση των ζητημάτων που αφορούν διακρίσεις με γεωγραφικά κριτήρια, όπως «αφορά ειδικά την ενοικίαση αυτοκινήτων», «αφορά ειδικά τις επιβατικές μεταφορές», «αθέμιτες και επιθετικές εμπορικές πρακτικές» ή «άρνηση πώλησης/προμήθειας προϊόντων, ή διακρίσεις». Τα ΕΚΚ με εκπροσώπους των οποίων συνομιλήσαμε επιβεβαίωσαν ότι η κωδικοποίηση των υποθέσεων δεν ήταν ευθυγραμμισμένη με τα συγκεκριμένα ζητήματα που καλύπτει ο κανονισμός. Η Επιτροπή δεν αξιολογούσε την ποιότητα των

¹⁶ Από τον Απρίλιο του 2018 έως τον Απρίλιο του 2024.

¹⁷ Άρθρα 3, 4, και 5 του [κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό](#).

δεδομένων που καταχωρίζονταν στο ηλεκτρονικό εργαλείο για τους σκοπούς της παρακολούθησης του γεωγραφικού αποκλεισμού.

78 Εξετάσαμε τους ιστότοπους όλων των ΕΚΚ και τα ηλεκτρονικά έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιούν οι καταναλωτές για την υποβολή καταγγελιών. Διαπιστώσαμε διαφορές στις πληροφορίες ή/και στα αποδεικτικά στοιχεία που οι καταναλωτές υποχρεούνται να συνυποβάλουν κατά την υποβολή των ερωτημάτων τους. Ειδικότερα, επισημάνσαμε ότι, στην περίπτωση ορισμένων ΕΚΚ, η υποβολή τεκμηρίωσης αποτελεί προϋπόθεση για τον χειρισμό καταγγελιών. Στην περίπτωση του γεωγραφικού αποκλεισμού, αυτό μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για τους καταναλωτές, όταν δεν είναι διαθέσιμη έγγραφη τεκμηρίωση της εμπειρίας τους.

79 Ορισμένοι από τους εκπροσώπους ΕΚΚ με τους οποίους συνομιλήσαμε δήλωσαν επίσης ότι το ηλεκτρονικό σύστημα που χρησιμοποιείται για τις ερωτήσεις των καταναλωτών δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες παρακολούθησης, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αποκλίσεις στην καταχώριση των δεδομένων (βλέπε σημείο 77). Τα ζητήματα γεωγραφικού αποκλεισμού αφορούν μικρό μόνο αριθμό αιτημάτων παροχής πληροφοριών που διαβιβάζονται μέσω του δικτύου ΣΠΚ, ενώ δεν αναφέρονται εθνικά μέτρα επιβολής και τα αποτελέσματά τους.

80 Το δίκτυο ΣΠΚ χρησιμοποιεί το σύστημα πληροφόρησης της Επιτροπής για την εσωτερική αγορά, προκειμένου οι εθνικοί φορείς επιβολής να αναφέρουν εικαζόμενες παραβιάσεις των κανόνων γεωγραφικού αποκλεισμού σε άλλες εθνικές αρχές και στην Επιτροπή και να ζητούν αμοιβαία συνδρομή για την επιβολή από αρμόδια εθνική αρχή. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε δεδομένα από το σύστημα αυτό για τη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση της εφαρμογής του κανονισμού. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επίπεδο δραστηριότητας του δικτύου ΣΠΚ σχετικά με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό παρέμενε, το 2019, σχετικά χαμηλό. Η κατάσταση αυτή μπορεί εν μέρει να αποδοθεί σε καθυστερήσεις στον ορισμό των αρχών επιβολής κατά το πρώτο έτος εφαρμογής.

81 Για την περίοδο 2020-2023, διαπιστώσαμε ότι ο αριθμός των αιτημάτων παροχής πληροφοριών επιβολής σχετικά με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό αντιπροσώπευε λίγο περισσότερο από το 1,4 % του συνόλου των αιτημάτων που διαβιβάστηκαν μέσω του δικτύου ΣΠΚ (τρία επί συνόλου 212), ενώ αιτήματα για μέτρα επιβολής βάσει του κανονισμού υποβλήθηκαν σε 37 από τις 515 περιπτώσεις (περίπου 7 % του συνόλου των αιτήσεων εκτέλεσης). Πέντε κράτη μέλη χρησιμοποίησαν την αίτηση αμοιβαίας συνδρομής του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά και τρία το χρησιμοποίησαν για την κοινοποίηση προειδοποιήσεων σχετικά με ζητήματα που καλύπτονται από τον

κανονισμό. Ωστόσο, οι περισσότερες αιτήσεις αμοιβαίας συνδρομής (31 επί συνόλου 40) προέρχονταν από το ίδιο κράτος μέλος, το οποίο ζήτησε σε 29 περιπτώσεις από την αρχή άλλου κράτους μέλους να λάβει μέτρα επιβολής κατά εμπόρου (βλέπε [γράφημα 5](#)).

Γράφημα 5 – Αιτήσεις αμοιβαίας συνδρομής ανά άρθρο του κανονισμού

Άρθρο 3: Πρόσβαση σε επιγραμμικές διεπαφές

Άρθρο 4: Πρόσβαση σε αγαθά ή υπηρεσίες

Άρθρο 5: Μη διακριτική μεταχείριση για λόγους που σχετίζονται με τις πληρωμές

Άρθρο 6: Συμφωνίες σχετικά με παθητικές πωλήσεις

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών που παρείχε η Επιτροπή.

Δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπο του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό στο ηλεκτρονικό εμπόριο εντός της ενιαίας αγοράς της ΕΕ

82 Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις παρακολούθησης που περιγράφονται στην εκτίμηση επιπτώσεων, η συλλογή δεδομένων για την ανάλυση της «ποσοστιαίας μεταβολής των ιστότοπων που αποκλείουν την πρόσβαση ή αρνούνται τις πωλήσεις σε πελάτες λόγω γεωγραφικής θέσης» πρέπει να πραγματοποιείται ανά τριετία.

83 Το 2019, ενόψει της αξιολόγησης των πρώτων μηνών ισχύος του κανονισμού (πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση), η Επιτροπή διενήργησε [έρευνα μυστικών επισκέψεων](#) για να αναλύσει τη χρήση του γεωγραφικού αποκλεισμού από ιστότοπους ηλεκτρονικού εμπορίου σε διάφορα στάδια της διαδικασίας των αγορών. Μια πρώτη έρευνα μυστικών επισκέψεων είχε πραγματοποιηθεί το 2015, ώστε τα αποτελέσματά της να αξιοποιηθούν για την [εκτίμηση επιπτώσεων που συνόδευε την πρόταση κανονισμού \(2016\)](#).

84 Τα συμπεράσματα των δύο ερευνών μυστικών επισκέψεων ήταν σε γενικές γραμμές παρόμοια, καθώς περίπου το 65 % του συνόλου των ιστότοπων που αξιολογήθηκαν το 2016 και το 2019 εφάρμοζαν σε κάποιον βαθμό πρακτικές

γεωγραφικού αποκλεισμού (βλέπε σημεία **21** και **83**). Με άλλα λόγια, οι διασυνοριακοί πελάτες στην ΕΕ ήταν σε θέση να αγοράζουν προϊόντα υπό τους ίδιους όρους με τους εγχώριους μόνο στο ένα τρίτο περίπου των περιπτώσεων (βλέπε **πλαίσιο 7**).

Πλαίσιο 7: Σύγκριση των αποτελεσμάτων των ερευνών μυστικών επισκέψεων

Εξετάσαμε το ποσοστό των καταναλωτών που επηρεάζονται από πρακτικές γεωγραφικού αποκλεισμού σε κάθε στάδιο της διαδικασίας διαδικτυακών αγορών. Το ποσοστό των διασυνοριακών μυστικών επισκεπτών που ανακατευθύνθηκαν από τον ιστότοπο του εμπόρου ή των οποίων η πρόσβαση εμποδίστηκε παρέμεινε χαμηλό και μειώθηκε από 3,4 % το 2015 σε 2,9 % το 2019.

Ο αριθμός των διασυνοριακών μυστικών επισκεπτών που αποκλείστηκαν στο στάδιο της εγγραφής στον ιστότοπο, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να υποβάλουν παραγγελία, μειώθηκε από 26,9 % σε 14,0 %.

Ο αριθμός των μυστικών επισκεπτών που μπόρεσαν να εγγραφούν σε ιστότοπο, όχι όμως και να συνεχίσουν στο στάδιο παράδοσης της παραγγελίας τους αυξήθηκε από 37,8 % σε 43,0 %.

Στο τελικό στάδιο της διαδικασίας διαδικτυακών αγορών, το επίπεδο των προβλημάτων πληρωμών στις διασυνοριακές συναλλαγές αυξήθηκε ελαφρά, από 8,6 % το 2015 σε 10,4 % το 2019.

85 Επιπλέον, η Επιτροπή χρησιμοποιεί έρευνες καταναλωτών για να συλλέγει δεδομένα σχετικά με το καταναλωτικό περιβάλλον στην ΕΕ. Πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, στοιχεία σχετικά με τις μεταβολές στο ποσοστό των καταναλωτών που αντιμετώπιζαν προβλήματα κατά την προσπάθειά τους να πραγματοποιήσουν διαδικτυακές αγορές από εμπόρους λιανικής σε άλλες χώρες της ΕΕ παρείχαν οι ανά διετία δημοσιευόμενες εκθέσεις του «πίνακα αποτελεσμάτων για τις καταναλωτικές συνθήκες» του **2015**, του **2017** και του **2019**. Ωστόσο, δύσκολα μπορούν να εξαχθούν σαφή συμπεράσματα όσον αφορά τα ζητήματα γεωγραφικού αποκλεισμού από τη συγκεκριμένη πηγή πληροφοριών. Τα σχετικά στοιχεία συλλέχθηκαν μέσω της έρευνας για τη στάση των καταναλωτών έναντι του διασυνοριακού εμπορίου και για θέματα καταναλωτών μεταξύ 2014 και 2018.

86 Λόγου χάριν, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις κατηγορίες ζητημάτων γεωγραφικού αποκλεισμού στις εν λόγω έρευνες, διαπιστώσαμε ότι το ποσοστό των καταναλωτών που υπέστησαν διακριτική μεταχείριση με γεωγραφικά κριτήρια παρουσίασε διακυμάνσεις από το 2015 έως το 2019. Μια άλλη δυσκολία έγκειται στο γεγονός ότι

οι εκθέσεις του πίνακα αποτελεσμάτων για τις καταναλωτικές συνθήκες του 2021 και του 2023 δεν παρείχαν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Ως εκ τούτου, από τα σχετικά δεδομένα δεν είναι δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η συχνότητα εμφάνισης προβλημάτων γεωγραφικού αποκλεισμού έχει μειωθεί.

87 Ομοίως, στην πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση, η Επιτροπή ανέφερε ότι, μεταξύ του 2017 και του 2019, οι διαδικτυακές αγορές από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ αυξήθηκαν κατά μία ποσοστιαία μονάδα, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν διαδικτυακές πωλήσεις σε άλλες χώρες της ΕΕ παρέμεινε σταθερό. Και στην περίπτωση αυτή, η μεταβολή είναι ελάχιστη και δεν είναι σαφές αν η αύξηση είναι ενδεικτική τάσης.

88 Τέλος, μετά την πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέτασή της, η Επιτροπή εκπόνησε άλλη μελέτη, στην οποία ανέλυσε τις βασικές τάσεις στην ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου στην ΕΕ¹⁸. Στο πλαίσιο της μελέτης αυτής, διενεργήθηκε έρευνα μεταξύ διαδικτυακών εμπόρων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία κάλυψε περισσότερες από 2 800 επιχειρήσεις διαφόρων μεγεθών, συμπεριλαμβανομένων πολύ μικρών, μικρών, μεσαίων και μεγάλων, δραστηριοποιούμενων σε 10 χώρες της ΕΕ. Σκοπός ήταν να καταγραφεί η άποψη των εμπόρων λιανικής για την πορεία του ηλεκτρονικού εμπορίου στην ΕΕ την τελευταία περίοδο, ιδίως υπό το πρίσμα της πανδημίας. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το μερίδιο του εμπορίου από διεθνείς πηγές (εντός και εκτός της ΕΕ) είχε παραμείνει σχετικά σταθερό, σημειώνοντας αύξηση από 20 % το 2016 σε 22 % το 2021. Η Επιτροπή δεν εξέτασε τον αντίκτυπο του κανονισμού στο ηλεκτρονικό εμπόριο ή τυχόν οφέλη για τους καταναλωτές.

89 Σε κάθε περίπτωση, μπορεί επίσης να είναι πολύ νωρίς για να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό στο ηλεκτρονικό εμπόριο στην ενιαία αγορά της ΕΕ. Η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι τα πλήρη αποτελέσματα του κανονισμού θα διαφανούν με την πάροδο του χρόνου, καθώς θα ενισχύεται η επιβολή των κανόνων και θα τίθενται σε εφαρμογή άλλα συναφή μέτρα (για το ηλεκτρονικό εμπόριο), και όταν θα μπορεί πλέον να αξιολογηθεί ο πλήρης αντίκτυπος της κρίσης της νόσου COVID-19 σε διάφορους σχετικούς τομείς¹⁹.

¹⁸ Study for the further evaluation of the Geo-blocking Regulation, Copenhagen Economics, 2023.

¹⁹ Πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, 2020.

Συμπεράσματα και συστάσεις

90 Το γενικό συμπέρασμά μας είναι ότι η έγκριση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό αποτέλεσε θετικό βήμα προς την κατεύθυνση της ικανοποίησης των αναγκών των καταναλωτών και των εμπόρων, και της αντιμετώπισης των σχετικών προκλήσεων, αλλά ότι μένουν να επιλυθούν προβλήματα όσον αφορά την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή του.

91 Στο στάδιο του σχεδιασμού του κανονισμού, η Επιτροπή προσδιόρισε τις κύριες προκλήσεις και τις ανάγκες των καταναλωτών και των εμπόρων στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου. Ωστόσο, εντοπίσαμε αδυναμίες στην αρχική εκτίμηση επιπτώσεων. Η Επιτροπή δεν προέβη σε ποσοτική εκτίμηση των τομέων που εξαιρούνται από την οδηγία για τις υπηρεσίες, των περιπτώσεων εφαρμογής πρακτικών γεωγραφικού αποκλεισμού όταν οι καταναλωτές βρίσκονται στις εγκαταστάσεις ενός εμπόρου ή των κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνεπειών του κανονισμού. Η ανάλυση του αντικτύπου του διασυνοριακού ηλεκτρονικού εμπορίου στο ΑΕΠ δεν περιλάμβανε εκτιμήσεις ούτε λεπτομερή εξέταση της συνέπειας με το σύνολο της σχετικής νομοθεσίας. Τέλος, στην εκτίμηση επιπτώσεων δεν προτάθηκαν ρυθμίσεις παρακολούθησης για τη μέτρηση του αντικτύπου του κανονισμού στο ηλεκτρονικό εμπόριο (βλέπε σημεία [22-25](#)).

92 Ο κανονισμός για τον γεωγραφικό αποκλεισμό κάλυψε μεγάλο αριθμό προκλήσεων και αναγκών με ισορροπημένο τρόπο. Ωστόσο, εντοπίσαμε κενά και ασάφειες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητά του (βλέπε σημεία [26-28](#)).

93 Η εγκριθείσα έκδοση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό απέκλεισε από το πεδίο εφαρμογής του ορισμένους τομείς που χαρακτηρίζονται προβληματικοί, όπως οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες και οι επιγραμμικές υπηρεσίες που παρέχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο προστατευόμενο από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέτασή της (2020), η Επιτροπή εξέτασε τη σκοπιμότητα της συμπερίληψης των εν λόγω τομέων. Ωστόσο, μεταξύ άλλων λόγω της έλλειψης δεδομένων και της ανάγκης για περαιτέρω εκτίμηση των επιπτώσεων μιας ενδεχόμενης επέκτασης, αποφάσισε να μην τους συμπεριλάβει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Η Επιτροπή κοινοποίησε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα αποτελέσματα της πρώτης βραχυπρόθεσμης επανεξέτασής της, και αναμένεται να πράξει το ίδιο όταν ολοκληρωθεί η επικείμενη αναθεώρηση του κανονισμού (βλέπε σημεία [29-35](#)).

Σύσταση 1 – Να εκπονήσει μελέτη προκειμένου να αξιολογήσει το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό ή τροποποίησης άλλων συναφών τομεακών κανονισμών

Η Επιτροπή καλείται να εκπονήσει μελέτη, βασισμένη σε συναφή και ακριβή δεδομένα, για να αξιολογήσει τα οφέλη, τις προκλήσεις και τους πιθανούς κινδύνους που συνεπάγεται η επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού στους τομείς που επί του παρόντος εξαιρούνται από αυτό ή, κατά περίπτωση, η τροποποίηση των συναφών τομεακών κανονισμών.

Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2026.

94 Μετά την έγκριση του κανονισμού, η Επιτροπή δημοσίευσε ένα εξαντλητικό έγγραφο ερωτήσεων και απαντήσεων, για την παροχή καθοδήγησης σε καταναλωτές, εμπόρους και εθνικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των φορέων επιβολής. Από το 2018, δεν έχει διοργανώσει περαιτέρω εργαστήρια για τους φορείς επιβολής ούτε έχει επικαιροποιήσει το προαναφερθέν έγγραφο ερωτήσεων και απαντήσεων για να καλύψει νέα ζητήματα (βλέπε σημεία [37-39](#)).

95 Η Επιτροπή διοργανώνει τακτικά συναντήσεις και ανταλλαγή εμπειριών μέσω διάφορων διαύλων για τα ΕΚΚ και τους φορείς επιβολής. Ωστόσο, οι εξουσίες του δικτύου ΣΠΚ είναι περιορισμένες. Ενώ το δίκτυο ΕΚΚ συνεδριάζει τακτικά για να διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών, και παρά τη συχνή επικοινωνία σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των ΕΚΚ και των φορέων επιβολής, δεν πραγματοποιούνται τακτικές συνεδριάσεις μεταξύ των δύο δικτύων για να συζητηθούν οι προτεραιότητες επιβολής και άλλα θέματα (βλέπε σημεία [40-43](#)).

96 Τα ΕΚΚ παρέχουν βοήθεια στους καταναλωτές σχετικά με ζητήματα γεωγραφικού αποκλεισμού. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι η δραστηριότητά τους στον τομέα αυτό εμφανίζει διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Ο αριθμός των καταγγελιών και των ερωτήσεων που έλαβαν τα ΕΚΚ σχετικά με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό μειώθηκε μεταξύ 2019 και 2023. Τα αποτελέσματα της μελέτης που εκπονήθηκε το 2023 στο πλαίσιο του απολογισμού της Επιτροπής δείχνουν ότι, σε σημαντικό ποσοστό, οι έμποροι δεν είναι εξοικειωμένοι με τον κανονισμό για τον γεωγραφικό αποκλεισμό και ότι το πεδίο εφαρμογής του δεν είναι ακόμη σαφές για τους καταναλωτές (βλέπε σημεία [44-51](#)).

Σύσταση 2 – Να βελτιώσει την υποστήριξη και την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση στα κράτη μέλη

Η Επιτροπή καλείται:

- α) να επικαιροποιήσει την καθοδήγησή της προς τις αρχές των κρατών μελών· και
- β) να συμβάλει στην καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πελατών και των εμπόρων και στην ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών.

Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2026.

97 Τα κράτη μέλη όφειλαν να ορίσουν φορείς υπεύθυνους για την επιβολή του κανονισμού. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά των κρατών μελών που δεν το έπραξαν εγκαίρως. Ένα μέσο για τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό είναι η διενέργεια «σαρώσεων», που εστιάζουν σε θέματα προτεραιότητας. Ωστόσο, μέχρι στιγμής καμία τέτοια διαδικασία δεν έχει εστιάσει στον γεωγραφικό αποκλεισμό. Οι ορισθείσες από τα κράτη μέλη αρχές μπορούν να διενεργούν ελέγχους αυτεπάγγελτα ή κατόπιν καταγγελίας. Η Επιτροπή και το δίκτυο ΣΠΚ μπορούν να προβαίνουν σε συντονισμένες δράσεις επιβολής. Αυτό, όμως, έχει συμβεί σε μία μόνο περίπτωση μεταξύ Δεκεμβρίου 2018 και Ιουνίου 2024 (βλέπε σημεία [52-57](#)).

98 Διαπιστώσαμε σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα μέτρα και τα πρόστιμα. Ο κανονισμός δεν προτείνει κριτήρια για τον καθορισμό των μέτρων επιβολής. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τις έρευνες ή τις κυρώσεις που επέβαλαν (βλέπε σημεία [58-65](#)).

99 Η Επιτροπή υποστήριξε τους φορείς επιβολής, απαντώντας σε αιτήματα παροχής πληροφοριών ή μη δεσμευτικής γνωμοδότησης σε περίπτωση διαφωνίας δύο αρχών (βλέπε σημεία [66-67](#)).

Σύσταση 3 – Να συμπληρώσει τους μηχανισμούς επιβολής των κρατών μελών σε επίπεδο ΕΕ

Η Επιτροπή καλείται να ενισχύσει τις εθνικές ρυθμίσεις επιβολής, αναπτύσσοντας μηχανισμό επιβολής σε επίπεδο ΕΕ.

Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2026.

100 Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό από τα κράτη μέλη και του αντικτύπου του στην εσωτερική αγορά. Ο κανονισμός δεν προβλέπει ειδικούς στόχους. Αυτοί είχαν όμως οριστεί στην εκτίμηση επιπτώσεων που προηγήθηκε της έγκρισής του. Στην εκτίμηση επιπτώσεων τέθηκαν επίσης δύο επιχειρησιακοί στόχοι, έκαστος συνοδευόμενος από έναν δείκτη. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν προσδιόρισε τον βαθμό στον οποίο οι επιχειρησιακοί στόχοι αναμένεται να συμβάλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων, ούτε καθόρισε τιμές βάσης ή ποσοτικούς στόχους για τους δείκτες (βλέπε σημεία [70-75](#)).

101 Το δίκτυο των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών παρέχει στην Επιτροπή στοιχεία σχετικά με τα αιτήματα παροχής πληροφοριών και τις καταγγελίες που υποβάλλουν καταναλωτές. Διαπιστώσαμε προβλήματα όσον αφορά την ποιότητα των εν λόγω στοιχείων, την αξιοπιστία των οποίων δεν αξιολογεί η Επιτροπή. Επιπλέον, οι αναλύσεις τάσεων που πραγματοποίησε η Επιτροπή δεν καθιστούν δυνατή την απομόνωση του αντικτύπου του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό στο ηλεκτρονικό εμπόριο ή των οφελών του για τους καταναλωτές. Οι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την επιβολή του κανονισμού λαμβάνουν επίσης αιτήματα παροχής πληροφοριών και καταγγελίες από καταναλωτές, αλλά η Επιτροπή δεν συλλέγει τα εν λόγω δεδομένα για τους σκοπούς της παρακολούθησης (βλέπε σημεία [76-81](#)).

102 Μετά την έγκριση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, δεδομένα παρακολούθησης συλλέχθηκαν μέσω έρευνας μυστικών επισκέψεων που διενεργήθηκε το 2019, παρά την απαίτηση για επανάληψη των ερευνών αυτών ανά τριετία. Διενεργήθηκαν επίσης έρευνες καταναλωτών, οι οποίες όμως δεν επικεντρώνονταν ειδικά στον γεωγραφικό αποκλεισμό. Αυτό δεν αρκεί για την παρακολούθηση της προόδου και των τάσεων όσον αφορά τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Διαπιστώσαμε επίσης ανακολουθίες στα δεδομένα που συλλέχθηκαν πριν και μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η συνεκτική ανάλυση των τάσεων (βλέπε σημεία [82-89](#)).

Σύσταση 4 –Να βελτιώσει τις ρυθμίσεις παρακολούθησης στο πλαίσιο του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό

Η Επιτροπή καλείται να βελτιώσει τις ρυθμίσεις παρακολούθησης για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, εστιάζοντας ιδίως:

- α) σε αξιόπιστους δείκτες σχετικά με τις πρακτικές γεωγραφικού αποκλεισμού·
- β) σε αξιόπιστες πηγές δεδομένων·
- γ) στην κατάλληλη συχνότητα για τη συλλογή δεδομένων· και
- δ) στην ποιότητα των δεδομένων που παρέχουν τα ευρωπαϊκά κέντρα καταναλωτών.

Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2026.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Mihails Kozlons, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, στις 5 Δεκεμβρίου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παράρτημα

Αποτελέσματα της έρευνας

Στο πλαίσιο του ελέγχου μας, διενεργήσαμε έρευνα μεταξύ των ΕΚΚ και των αρχών επιβολής στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και των εθνικών εμπορικών ενώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου. Σχεδιάσαμε τρία ειδικά ερωτηματολόγια προκειμένου να συλλέξουμε πληροφορίες σχετικά με εμπειρίες και απόψεις που δεν θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν άμεσα με άλλο τρόπο.

Οι πληροφορίες που συγκεντρώσαμε στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας αξιοποιήθηκαν κατά τη διατύπωση των συμπερασμάτων μας σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού στα κράτη μέλη, όσον αφορά τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στις εθνικές αρχές, τα ζητήματα που δημιουργούν προβλήματα στους καταναλωτές, την υποστήριξη και τον συντονισμό που παρέχει η Επιτροπή, τον βαθμό ενημέρωσης σχετικά με τον κανονισμό και τις προτάσεις βελτίωσης.

Η έρευνα του ΕΕΣ πραγματοποιήθηκε μεταξύ 9ης Απριλίου και 23ης Μαΐου 2024. Λάβαμε απαντήσεις από 21 ΕΚΚ και 18 φορείς επιβολής.

Η έρευνα μεταξύ των ΕΚΚ κάλυψε τα ακόλουθα θέματα:

- κάλυψη ερωτημάτων B2B,
- κύρια ζητήματα που απασχολούν τους καταναλωτές με βάση τα ερωτήματα που έλαβαν τα ΕΚΚ, συμπεριλαμβανομένων των ερωτημάτων σχετικά με θέματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού,
- ενημέρωση των εθνικών καταναλωτών σχετικά με τον κανονισμό,
- καθοδήγηση και υποστήριξη της Επιτροπής για την εφαρμογή του κανονισμού,
- τρόπους βελτίωσης του κανονισμού.

Η έρευνα μεταξύ των φορέων επιβολής κάλυψε τα ακόλουθα θέματα:

- κάλυψη ερωτημάτων B2B,
- κύρια ζητήματα που δημιουργούν προβλήματα με βάση τα ερωτήματα που ελήφθησαν, συμπεριλαμβανομένων των ερωτημάτων σχετικά με θέματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού,

- πληροφορίες σχετικά με τα ισχύοντα εθνικά συστήματα επιβολής, τις εφαρμοστέες κυρώσεις και πρωτοβουλίες, όπως σαρώσεις ή εθνικοί στοχευμένοι έλεγχοι συμμόρφωσης με τον κανονισμό,
- ενημέρωση των εθνικών καταναλωτών σχετικά με τον κανονισμό, και
- τρόπους βελτίωσης του κανονισμού.

Δεν εξαγάγαμε συμπεράσματα από τις απαντήσεις που λάβαμε από εμπορικές ενώσεις, λόγω του χαμηλού ποσοστού απόκρισης της συγκεκριμένης κατηγορίας συμμετεχόντων.

Συντομογραφίες

ΑΕΠ: Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν

ΓΔ CNECT: Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών της Επιτροπής

ΓΔ GROW: Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Επιτροπής

ΓΔ JUST: Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών της Επιτροπής

ΓΚΠΔ: Γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων

Οδηγία ΕΕΔ: Οδηγία για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών

ΣΠΚ: Συνεργασία για την προστασία των καταναλωτών

ΤΠΕ: Τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών

B2B: Μεταξύ επιχειρήσεων (Business-to-Business)

B2C: Επιχείρηση προς καταναλωτή (Business-to-Consumer)

ΕΚΚ: Ευρωπαϊκό κέντρο καταναλωτών

ΕΟΧ: Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Γλωσσάριο

Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν: Βασικό μέτρο του συνολικού μεγέθους της οικονομίας μιας χώρας.

Βελτίωση της νομοθεσίας: Έννοια που καθοδηγεί τη χάραξη πολιτικής και τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ, και στηρίζεται στην αρχή σύμφωνα με την οποία μια ρύθμιση θα πρέπει να επιτυγχάνει τους στόχους της με το ελάχιστο δυνατό κόστος και να σχεδιάζεται με τρόπο διαφανή, βάσει τεκμηρίωσης και με τη συμμετοχή των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών.

ΓΚΠΔ: Ενωσιακή νομοθετική πράξη για την προστασία των φυσικών προσώπων όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν υποβάλλονται σε επεξεργασία από οντότητες του ιδιωτικού τομέα και από τους περισσότερους φορείς του δημόσιου τομέα.

Εκτίμηση επιπτώσεων: Ανάλυση των πιθανών (εκ των προτέρων) ή των πραγματικών (εκ των υστέρων) συνεπειών μιας πρωτοβουλίας πολιτικής ή άλλης δράσης.

Οδηγία για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών: Ενωσιακή νομοθετική πράξη για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών οι οποίες αφορούν αγαθά και υπηρεσίες που αγοράζονται από εμπόρους εγκατεστημένους στην ενιαία αγορά.

Οδηγία για τις υπηρεσίες: Ενωσιακή νομοθετική πράξη που αίρει τα εμπόδια στο εμπόριο ορισμένων κατηγοριών υπηρεσιών εντός της ενιαίας αγοράς.

Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά: Πρωτοβουλία της Επιτροπής που αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για την ΕΕ.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2025-03>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2025-03>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργεί το κλιμάκιο επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου IV (Ρύθμιση των αγορών και ανταγωνιστική οικονομία), του οποίου προεδρεύει ο Mihails Kozlons, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν η Ildikó Gáll-Pelcz, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενη από την Claudia Kinga Bara, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου της, τον Zsolt Varga, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο της, τη Sabine Hiernaux-Fritsch και τον John Sweeney, διοικητικά στελέχη, τον Marco Montorio και τη Maria Isabel Quintela, υπεύθυνους έργου, τον Felipe Andrés Miguélez, ελεγκτή, τη Radostina Simeonova, ελέγκτρια, και την Alessia Romanelli, ασκούμενη. Η Britta Middelberg παρείχε μεθοδολογική υποστήριξη της έρευνας και ο Thomas Everett γλωσσική υποστήριξη.

Ildikó Gáll-Pelcz

Claudia Kinga Bara

Zsolt Varga

John Sweeney

Marco Montorio

Maria Isabel Quintela

Alessia Romanelli

Britta Middelberg

Thomas Everett

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2025

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ’ αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-3551-2	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/1594340	QJ-01-24-038-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-3552-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/7379114	QJ-01-24-038-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση μπορεί να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [ειδική έκθεση 03/2025](#), με τίτλο «Αδικαιολόγητος γεωγραφικός αποκλεισμός στο ηλεκτρονικό εμπόριο – Παρά το ισορροπημένο πλαίσιο που δημιουργεί ο κανονισμός, δεν λείπουν οι προκλήσεις στην εφαρμογή του», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2025.

Η πρακτική του γεωγραφικού αποκλεισμού περιορίζει τις επιλογές των καταναλωτών και δημιουργεί φραγμούς στην ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ με τον περιορισμό της πρόσβασης σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη. Με τον κανονισμό του 2018 για τον γεωγραφικό αποκλεισμό επιδιώχθηκε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα διακριτικής μεταχείρισης με βάση την εθνικότητα και τον τόπο διαμονής ή εγκατάστασης των πελατών. Αξιολογήσαμε τον αντίκτυπο του κανονισμού και των μέτρων που έλαβαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού. Μολονότι έχει σημειωθεί πρόοδος τόσο για τους πελάτες όσο και για τους εμπόρους, μένουν να επιλυθούν προβλήματα όσον αφορά την ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονισμού. Συνιστούμε στην Επιτροπή να εκπονήσει μελέτη προκειμένου να αξιολογήσει το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό, να βελτιώσει την υποστήριξη και την ευαισθητοποίηση στα κράτη μέλη, να ενισχύσει τις ρυθμίσεις επιβολής και να βελτιώσει το σύστημα παρακολούθησης για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors